

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
četrt leta 3 „ 40 „ 1 70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglašni in poslanec se računajo po petih vrstah po tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 33. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Deželni zbor.

(Seji dne 21. septembra 1904.)

Deželni zbor je bil odprt v sredo dop. kmalu po 11. uri. Navzoči so bili vsi slovenski in laški poslanci, deželni glavar dr. Pajer, vlado je zastopal dvorni svetnik grof Attems.

Deželni glavar je pozdravil poslance ter otvoril deželni zbor, naznanjuj, da je določen za vladnega komisarja dvorni svetnik grof Attems. Skoro dve leti nas ločijo od dobe, ko je videl zbrane poslance v tej dvorani, dve leti je obžalovalnega odmora v našem parlamentarnem življenju, ne pa dve leti nedelavnosti v avtonomnem življenju. Deželni odbor je deloval ter iskal sredstva, da zadosti mnogim številnim potrebam prebivalstva na vseh poljih intelektualnih in materialnih interesov. Poročilo deželnega odbora, katero je imel čast razdeliti, je obsežno ter sega do konca leta 1903. in se bavi z važnimi rečmi, predloži nov načrt za občinski red, nov statut za deželno kmetijsko šolo, v varstvo poljske lastnine, v varstvo kmetijstvu koristnih tisev, olajšave pri uknjižbah, načrt za novo vojaško bolnišnico, nove hiše dež. odbora itd. Upa, da ga bodo poslanci podpirali. Govoril je tudi par slovenskih besed, pričakuje od slovenske strani sodelovanja. Skončal je s pozivom na „evviva“-klic na cesarja. (Živio in evviva-klici.)

Dvorni svetnik grof Attems je pozdravil deželni zbor laško in slovensko v imenu vlade. Izrekel je, da energično in koristno delovanje tega mu daje prepričanje, da bo imela tekoča sezija ugodne rezultate. Objubil je podporo od strani vlade.

Deželni glavar se zahvali.

S tem je bila prva seja ob 11:35 zaključena ter napovedana druga za popoldne ob 5. uri. Navzočega je bilo mnogo občinstva.

Druga seja popoldne je začela ob 5 1/4. Prišlo je mnogo občinstva. Navzoči vsi poslanci z glavarjem in zastopnikom vlade.

Deželni tajnik je prečital zapisnik dopoldanske seje, ki se je odobril.

Na to prisežeta nova poslanca dr. Egger in Falconer.

Deželni glavar je naznanil potem, da je železnisko ministerstvo odbilo prošnjo za zgradnjo lokalne železnice iz Gorice v Červinjan. Naznani še druge reči, med njimi nesankcioniranje zakona za zboljšanje učiteljskih plač.

Deželni glavar pozove dež. tajnika, naj prečita došle peticije, ali ker je teh veliko, je predlagal dr. Marani, da naj se jih združi ter izroči peticijskemu odseku, ne da bi se citale v zbornici.

Dr. Venuti je vprašal, kaj se stori proti temu, da je ministerstvo odbilo prošnjo za železnico Gorico-Červinjan. Dež. glavar mu odgovori, da je prosto vsakemu poslancu, baviti se s tem vprašanjem.

Deželni glavar naznani potem interpelacijo dr. Tume rekoč, da se prečita ista, kakor navadno, koncem seje. Dr. Tuma se temu vpre ter zahteva z ozirom na § 21. poslovnega reda deželnega zbora takojšnjo prečitavanje interpelacije. Ta paragraf govori jasno, kako se ima vršiti zborovanje glede naznanil in interpelacij. Ker se deželni glavar protivi in hoče ostati pri stari navadi, ga imenuje dr. Tuma avtokrata, ki dela, kar hoče. Tu gre za avtonomno pravico poslanca, zato zahteva čitanje interpelacije, sklicuje se na § 21. poslovnega reda. Deželni glavar se brani dalje ter zahteva od dr. Tume, naj apelira na zbornico, ker pa je dr. Tuma že prej storil v slučaju, da hoče ostati dr. Pajer pri starem. Oglasi se dr. Verzeznassi, ki pravi, da ima prav dr. Pajer, da slično postopajo tudi v državnem zboru. Dr. Tuma replicira, da deželni glavar dela, kar hoče, na kar se preide na dnevni red ob vznemirjenosti glavarja.

Dnevni red:

Volitev deželnozbornskih odsekov. Dr. Marani predlaga, naj se voli tudi kmetijski odsek.

Volitve se izvrše tako-le:

Finančni odsek: Berbuč, Bolko, Jakonič, Panigaj, Holzer, Naglos, Verzeznassi.

Peticijski odsek: Gregorčič, Klančič, Lapanja, Strekelj, Venuti, Faidutti, Holzer.

Pravni odsek: Tuma, Treo, Grča, Marani, Egger, Valentinis, Falconer.

Šolski odsek: Faidutti, Marani, Panigaj, Egger, Tuma, Berbuč, Lapanja.

Kmetijski odsek: Strekelj, Jakonič, Grča, Klančič, Verzeznassi, Panigaj, Falconer.

Fotem se potrdi nova poslanca Falconer in dr. Egger.

Točke od 4. do 8. to je: računski sklep deželnega zaloga za leto 1901. in 1902.; računski sklepi od deželnega odbora upravljenih zalogov za leto 1902.; proračun deželnega zaloga za leto 1904. in proračun zalogov, upravljenih po dež. odboru za leto 1904., gredo v finančni odsek na predlog posl. Holzerja.

Zakonski načrt glede zemljiško-knjižnega vpisa na podlagi zasebnih listin v manjših zemljiško-knjižnih zadevah je bil sprejet. Dr. Egger je povdarjal, da je načrt dober tudi za našo deželo, drugodi je ta zakon že uveden. Predlaga, da se sprejme nujnim potom. Dr. Tuma predlaga, naj se odkaže pravnemu odseku. Slovensko besedilo je nerazumljivo. Se ne more predložiti tako na višje mesto. Opozarjal pa je tudi na zakonite pisce, na „facendiere“, ki odirajo kmeta. Dr. Marani bi sicer rad, da se sprejme takoj, ali je pripravljen glasovati za oddajo v pravni odsek, če res slovenščina ni dobra. Oglasi se Grča ter podpira predlog, da naj se sprejme takoj. Za njim pravi dr. Gregorčič, da je pogrešek v § 1., priznava, da ni jezik čist, ali kar hoče povedati, se že razume. Spremeni se le „malenkostnim“ v „malenkostna“. Načrt se sprejme.

Zakonski načrt glede premembe zakona o varstvu poljske lastnine je bil oddan pravnemu odseku. Dr. Gregorčič se je protivil Panigaju, da bi šel načrt v pravni odsek, ker je prememba le majhna. Pridružil se je Panigaju tudi dr. Treo, povdarjaje stalno vrednost zakona, da imamo dostikrat priliko, da zapazimo opake, ter da naj se napake popravijo v slovenskem besedilu. Dr. Gregorčič je bil proti, dr. Tuma je povdarjal, da je jezik slab tudi v starem zakonu. Cel zakon je jako pomanjkljiv. Dobi se pa zadnji čas vse na mizo. Deželni odbor je imel dve

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo in tiskarni.

Naročnino in oglašje plačati loco Gorice.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

leti časa, ali poslanec se izroči sedaj zadnji čas slabo litografirane in slabo prevedene reči. In to naj se kar sprejme. Deželni odbor naj bolj pazi, da se bo delalo pametneje. Faidutti se pridruži Panigaju, končno priporoča tudi vladni zastopnik pretres načrta, da se bo mogel sprejeti.

Premembni načrt zakona o varstvu ptičev, koristnih za kmetijstvo, je šel v kmetijski odsek za precej dolgi debati. Grča je govoril o vrabcih, da je prav, da se jih izroči lovcem. Naj gre načrt v pravni odsek na predlog Panigaja. Poročilo pravi, da imajo v Červinjanu vrabca za pravo nadlogo, ker naredi veliko škodo v tamkajšnjih krajih. Strekelj je rekel, da se čudi, da kdo je prišel na misel, da se preganja vrabec. Ni taka nesreča, če pride vrabec pa svoja zrna; kaplan pride po nja, kapucin, mežnar, naj ima se vrabec svoja; sramotno, da se ga sodi na smrt. Prav okoli hiš je sadje. Vzrok je vrabec, ki čisti drevje. Vrabec je škodljiv le, če se pokaže v veliki masi. Predlaga, preiti na dnevni red. Dr. Tuma priporoča previdnost, naj se odloči tako, da naj jih Furlani streljajo, če se jim zde škodljivi. Slovenci pa na miru pustite. Dr. Treo je bil t. a mnenja, da v pravnem odseku nimajo kaj početi z vrabcem, naj gre v kmetijski odsek. Ko se je pridružil Treotovu predlogu Panigaj, je šel res vrabec v kmetijski odsek, kjer se bo sodilo o njegovem življenju in smrti.

Točka 12. obsega predlog, zadevajoč nov statut za deželno kmetijsko šolo. Faidutti je predlagal, naj gre načrt v kmetijski in šolski odsek. Na to se je oglašil dr. Tuma ter predlagal, naj se pride preko te točke na dnevni red. Z vznesenim glasom je povedal deželnemu glavarju v obraz, da c. kr. kmet. društvo nima nikakega zaupanja med Slovenci, in nikakega jamstva ni, da se ne bo tudi tu istotako sleparilo, kakor se slepari v c. kr. kmetijskem društvu, kateremu je predsednik — dr. Pajer. Na sleparski način se jemlje Slovincem v tem društvu pravice, nesramno se postopa proti njim in zlorablja se zakon. Sleparije so velikanske. Deželni glavar je vznemirjen hotel vzeti dr. Tumi besedo, ali ta se je energično in glasno

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski. (Dalje.)

»Torej se vidite jutri?«

»Treba nam je slišati njegovo igro; ako Angelica privoli, obiščeva morda jutri gledališče.

Ljubljena deklica je dvignila k meni svoje zbegane oči, ki pa so bile polne zaupanja ter odgovorila z nepopisljivo milino:

»Jaz se strinjam radostna z vsem!«

Bil je trenutek, ko sem hotel to končati namah — in morda sem bil dolžan končati, ker pa je ta besedica »jutri« bila že izrečena, zato sem se premagal. Imam počutek človeka, ki si zatiska s prsti oči, ušesa in nosnice, hoče se pogrezniti v globino.

Zato pa sem tudi uverjen, da pravi biser najdem na dnu te globine.

Dne 6. sušca. Rim. Casa Osoria.

Od včerajšnjega dne se nahajam v Rimu. Oče ni tako bolan, kakor sem se bal. Leva roka in leva stran života ste na pol ohromljeni po kapi, toda zdravniki me zagotavljajo, da srce še ni zadeto od nje in da se še cela leta more prebiti v tem stanju.

Dne 7. sušca.

Torej Angelica je ostala v negotovosti, pričakovanju, razporu. Drugo jutro po bivanju Sniatinskih v Ploševu, torej prav onega dne, ko sem nameraval ssnubiti Angelico, sem prejel pismo iz Rima od očeta

z obvestilom o njegovi bolezni: »Požuri se, ljubljeni sin,« je pisal oče, »kajti hotel bi te še objeti pred smrtjo, ker čutim, da se je moj čolnček že približal k obrežju.« Očividno je, da sem se po prejemu takega pisma odpeljal s prvim vlakom ter se nisem vstavil poprej nego v Rimu. V trenutku odhoda sem si mislil, da očeta več ne najdem živega. Zaman me je teta pomirjala, češ, ako bi nevarnost bila velika, bi bil oče naročil odposlati brzojavko namesto pisma. Znano mi je bilo, da oče ima svoje muhe, med temi tudi antipatijo do brzojava. V ostalem se je kazala teta mirno samo na videz, pravzaprav pa je bila sama takisto prestrašena kakor jaz.

V tej naglici, osupnelosti in pod grožnjo neizogibne očetove smrti, res nisem mogel snubiti Angelice. Bilo bi nekaj nasprotujočega naravi in ciničnega od moje strani šepetati ganljive besede, ne vedš, če mi morda prav v tem trenutku ne umira moj dragi oče. Vsi so razumeli to, a pred vsemi drugimi je razumela to Angelica. Pri slovesu sem ji dejal: »Pisati ti hočem iz Rima,« na kar mi je rekla: »Poprej naj ti da Bog mir!« Ona mi je popolnoma zaupa. Po pravici ali krivici me smatrajo kar se tiče žensk za lahkomisljenega človeka, in to javno mnenje je moralo priti že na Angelicina ušesa, ali morda mi to drago bitje prav radi tega skazuje več zaupanja?

Ugibam in razumem, kaj ona misli in čuti. Evo, večkrat skoro čujem, kako mi čista njena duša govori: Krivico ti delajo, ti nisi tako lahkomisljen in one, ki se pritožujejo o tvoji lahkomisljenosti, delajo to radi tega, ker te niso znale ljubiti tako pošteno, niti tako

globoko kakor jaz. In Angelica ima prav. Mogoče, da sem po naravi nekoliko vihrav človek, toda da je na razvoj takega razpoloženja vplivala vihravost, ničevnost in jalovost počutkov, s katerimi sem prišel v dotiko — o tem nikakor ne more biti dvoma. Moglo mi je to naravnost povsem skaziti in posušiti srce, in ko bi se bilo to zgodilo, takrat bi moralo tako bitje, kakor je Angelica, plačevati krivde drugih. Toda mislim si, da je rešitev še mogoča in da blagoslovljen zdravnik ne pride prepozno. V ostalem kdo tudi ve, kedaj bo zares prepozno, in če morda pošteno in čisto žensko srce nima onega daru, da bi vzbujalo mrtve k življenju?

Mogoče je tudi, da ima moško srce več moči, prerajati se. Pripoveduje se o neki roži iz Jeriha, katere, dasi popolnoma posušena, ako jo doleti le kapljica dežja, takoj pričinja živeti ter požene novo listje. Zapazil sem, da v moški naravi tiči neprimerno več prožnosti nego v ženski. Moški večkrat zagazi v tako razbrzdano, da bi polovica tega strupa pokrila žensko namah z moralnimi gobami; med tem pa se Adamov sin ne zna ne le ostreiti te kuge, marveč pridobi z lahkoto moralno zdravje in svežost ter celo devišstvo srca. Poznal sem ženske, katerih srca so bila tako jalova, da so izgubila povsem zmožnost ljubiti koga, ali sploh spoštovati. Takih mož nisem poznal. Ljubzen pa nam odločno povrača devišstvo.

Podobna pojmovanja se morajo kazati dokaj čudna pod peresom, skeptika, toda jaz prvič nimam večjega zaupanja v svoje dvome, kakor do vsake vrste trditve, načel in opazanj, ki večini ljudij služijo za temelj življenja. Vsaki hip sem pripravljen, stri-

postavil po robu za pravico svobodnega govora, in ko ga je pozval k redu, mu je rekel, da se za to ne meni, na kar je očital dr. Pajer dr. Tumi, da je njegovo početje „indecoroso“, ali dr. Tuma mu je hitro povedal, kdo je „indecoroso“. Za predlog, da naj se preide na dnevni red, so glasovali le dr. Tuma, dr. Treo in Štrekelj.

Na to je bil sprejet predlog za resolucijo, zadevajočo vladni zakon o splošni dolžnosti zavarovanja.

Prošnja občine Ajdovščina za podelitev podpore za gradnjo vodovoda se odda finančnemu odseku. Berbuč kot poročevalec je omenjal, da je stvar že stara ter vsestransko preresetana. Že leta 1901. je dal to prošnjo dež. zbor dež. odboru z nalogo, naj ukrene vse potrebno. To se je zgodilo. Dež. odbor je sklenil, naj se da 5000 K. Če se ne da vse naenkrat, naj se razdeli svota na 3 letne obroke. Obveljal pa je Holzerjev predlog, naj gre v finančni odsek.

Predlog za resolucijo glede dveletne vojaške službe in drugih olajšav v izvrševanju iste se sprejme. Dr. Holzer predlaga, naj gre predlog v pravni odsek, dr. Tuma pa, naj se stvar pospeši ter naj gre naprej kot vsestranska želja. Dr. Marani pojasni, da pojdejo take resolucije na pristojno mesto tudi iz drugih deželnih zborov. Dr. Venuti zahteva olajšave tudi za mornarje. Določi se, naj se uvede dveletna vojaška služba; edini sinovi kmetov, delavcev in malih obrtnikov naj se potrjujejo le v nadomestno rezervo! naj odpadeta za te zadnji dve leti vaj, naj se kmetovalci in nekateri delavci kličejo na vaje v spomladni in jeseni, ko se jih lažje pogreša doma; naj se deloma odpuste ob delu na polju in v delavnicah; naj se ne kličejo delavci pod orožje v času, ko je obilo posla.

Ob prošnji cestnega odbora v Kobaridu za podporo v svrhu gradnje mosta čez Sočo so posegli v debato Lapanja, Tuma, Marani, Gregorčič. Lapanja je omenjal, da je imel dež. odbor nalogo, stopiti v tej stvari v dotiko z vlado, ali to se ni zgodilo. Hoče, naj se odstopi prošnja še enkrat dež. odboru, ki naj izpolni že dano mu naročilo. Dr. Tuma se je temu pridružil ter omenjal, kake težkoče so, ko morajo ljudje hoditi čez Sočo na svoje polje, kako je potreben most. Dr. Marani pa je omenjal, da je načrt slab in zastarel, naj se spravi stvar z nova v tek. Slednjič je bil sprejet Lapanjev predlog, naj se zgradi nujnim potom most čez Sočo pri Kamnem.

Podpore se je izplačalo za pogorele v Bovecu ob času požara 3000 K, kar se odobri, ter dovoli brez debate še 7000 K.

Preko prošnje za ustanovitev samostojne krajne občine v Svetem se gre na dnevni red.

Interpelacija dr. Tume je prišla sedaj h koncu na vrsto. Interpeliral je dež. glavarja, zakaj se izdajajo tako pozno poročila deželnega odbora. Dež. glavar je rekel, da je delo obsežno, v dveh jezikih ter da ima le

eneš konceptnega uradnika. In vrhu tega se izda, sedaj poročila v dveh jezikih. Lasko poročilo je bilo gotovo že meseca aprila. Potem se je poskrbela slovenska prestava.

Za načelnike v odsekih so izvoljeni: v finančnem Verzegnassi, v peticijskem dr. Gregorčič, v pravem dr. Marani, v šolskem Faidutti, v kmetijskem Jakončič.

Po volitvi načelnikov odsekom naznani deželni glavar prihodnjo sejo na dan 30. t. m. ob 5. uri popoldne. — Seja je končala ob 8 1/2.

DOPISI.

Is Dornberga. — Sedaj, ko so se volitveni valovi nekoliko pomirili, hočem napisati par vrstic, tikajočih se za nas ugodno skončanih volitev.

Zadovoljnosti po zmagi ne čutimo toliko zaradi tega, ker niste vi, dragi soobčani druge stranke, zmagali, pač pa nam srce veselja igra, ko vidimo, da sta naša dva najhujša sovražnika, naša dva „uzorna“ duhovnika, pri vsem njiju groznem naporu propadla, vas pa, soobčane, le bolj pomilujemo, da jim sledite in še druge najskate proti nam, ki vedno delamo za občni blagor in ki hočemo le to, da duhovnik bodi svet mož, poln gorečnosti in pobožnosti, poln ljubezni in strahu božjega, ker po zdravi pameti more le tak duhovnik nam biti pravi priporočnik in priprošnik pri Bogu; kdor pa nitak, za takega Bog ne mara in njegove molitve gotovo ne usliši.

Dragi soobčani, saj ste večkrat slišali v cerkvi, da dvema gospodoma ni mogoče služiti. Glejte pa naša dva duhovnika! Ona dva strežeta dvema gospodoma. Bogu služita prav malomarno, ne opravljata redno službe božje, točno ne učita krščanskega nauka, od njiju nimamo spodbudnih izgovorov, — svetu (po besedah svetega pisma: mamonu) pa služita s takim ognjem, ki se ne da popisati! Dva, tri mesece po dnevu in po noči sta sejala veter, da sta 12. in 13. tega meseca doživela tak vihar, ki jima bo še dolgo zvenel po ušesih! Mi pa hočemo, in zato tudi plačujemo, da naša dva duhovnika služita samo enemu gospodu, t. j. Bogu! Mi imamo preveč skrbi s svojimi opravili, da bi samo Bogu služili, zato pa plačujemo ta dva božja namestnika, da česar mi ne zmoredmo, pa ona dva namesto nas pri Bogu dopolnita. Samo zato sta tukaj in za drugega pravniči!!! To zahtevamo in to mora biti, in dokler ne bosta drugačna, bomo proti njima, in to čedalje hujši! Naj si le zapomnita!

Da se nam je pa vse tako posrečilo, hvaležni moramo biti vrlim sosedom iz Škrbine in iz Lipe, ki se niso plašili tako dolge

poti in zgube časa, hvalo moramo vedeti tudi naklonjenim Gradiščanom, ki so nas podprli s tolikimi glasovi, zahvaliti se moramo tudi našim Prvačkovcem ki so se z veliko požrtvovalnostjo izkazali kot iskreni naši zavezniki!

Hvala presrečna torej vsem zunanjim volilecem, a hvala ogromna tudi vam, domačinom, ki ste bili celi, samostojno misleči možje, katerim ni upadlo srce pred tigrovimi pogledi groznega Lovreta! Presrečna hvala še enkrat vsem skupaj — in kedar bo zopet treba, bodimo si drug drugemu vedno na razpolago! Na zdar!

Domače in razne novice.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici je razp. lalo te dni vsem rodoljubom po mestu in deželi v svrhu pristopa k društvu, sledečo okrožnico:

»Pevsko in glasbeno društvo« je bilo ustanovljeno jeseni 1900. z istim namenom in cilji, kakor »Glasbena Matica« v Ljubljani, vzdrževati pevsko in glasbeno šolo za naraščaj, in sicer oddelek za gosli, glasovir in petje ter mesečni zbor, ki naj vsako leto proizvaja vzorne koncerte. Ne gledé na težave, ki se stavljajo društvu od strani naših političnih strank in posameznikov, je glavna ovira, da se društvo ne more razvijati tako, kakor »Glasbena Matica« v Ljubljani, pomanjkanje denarne podpore oz. pičlo število članov in gojencev. Društvo drži enega na pražkem konservatoriju izučenega učitelja in pevovodjo, ki vodi zборе in poučuje gosli, in enega za srednje šole izprašanega učitelja za glasovir. Ker mora poleg tega zalagati muzikalije in imeti najete večje prostore, potrebuje precejšnih denarnih sredstev.

Podpisani odbor vabi vse narodne goriške kroge, da se strnejo okoli društva ter pristopijo kot redni in podpirajoči člani. Posebno stariši, ki imajo deco v šolah v Gorici, naj nikar ne zamudé prilike vzgojiti isto tudi v glasbi. Društvo daje priliko, da se za mal mesečni prispevek gojenec poučuje dvakrat na teden v goslih, glasovirju in petju. Dosedaj je bil mesečni prispevek 2 K za vsakega gojenca in vsako stroko; poleg tega imajo stariši pristopiti kot člani društva z 1 K na mesec. Javni izpit gojencev glasbene šole koncem šolskega leta 1903/4 je pokazal, da je šola s pridom delovala. Dolžnost je vseh drugih narodnih krogov, katerim je obstoj in razvoj narodne družbe v Gorici na srečo, da podpirajo zavod, ki si je poleg »Šolskega doma« v Gorici stavil namen učiti in gojiti naraščaj. Je morda najbolj nevarna dcba v mestih mešane narodnosti za mladino od 14. leta naprej, da se mladenič ali mladenka

oklene tuje družbe. Ravno »pevsko in glasbeno društvo« nudi najlepšo prilikost, da se narodno čuvstvo v najnevarniši dobi ohrani ter še bolj razvije in razvname. Saj je morebitno, da pri mladini ni boljšega sredstva za gojitev narodnega čustva, nego gojitev narodnega petja in glasbe. Dosedaj »pevsko in glasbeno društvo« ni imelo skoro nikake podpore iz dežele. Zato se obračamo na rodoljube v Gorici ter inteligentne kroge po deželi, da pristopijo kot člani prepotrebne »pevskemu in glasbenemu društvu«.

Vabimo torej Vaše blagorodje, da se prijavite kot član ter se ob enem izrečete, ali boste pošiljali mesečne prispevke, ki so dosedaj bili določeni najmanj na 1 K na mesec, po poštnem čeku, ki se Vam določi ali pa drugače. Pri članih stanujočih v Gorici pobira se članarina po društvenem slugi. Občni zbor društva bo dne 9. vinotoka ob 1 1/2 uri popoldne v društvenih prostorih via Seminario št. 5 I. nadst. (hiša Marzini).

Odbor

»pevskega in glasbenega društva« v Gorici.

Premeščen je g. P. Sencig, profesor na tukajšnji realki, na ženski licej v Trstu.

Učiteljsko zborovanje v sredo je bilo jako dobro obiskano. Izmed poslancev so bili navzoči dr. Tuma, dr. Treo, Štrekelj in Lenassi. Po več govorih so sprejeli resolucijo, da dne 21. t. m. zbrano učiteljsko prikaže od deželnega zbora regulacijo plač po zakonskem načrtu, izdelanem od deželnega društva učiteljev, v tekočem zasedanju. Učitelji in učiteljice odklanjajo vsako odgovornost za posledice, ki bi nastale za deželo, ako bi se ne uslišalo njihovih pravičnih zahtev.

Vpisovanje na eksportni akademiji na Dunaju. — Vpisovanje na eksportni akademiji c. kr. avstr. trgovskega muzeja se vrši v času od 21. do 26. t. m. za redne slušatelje, za izredne slušatelje pa dne 27. t. m. Vpisovanje v enoletni »splošni komercialni oddelci« na akademiji se vrši od 21. t. m. do začetka oktobra, v kolikor prostori dopuščajo.

Poročilo o pouku na eksportni akademiji. — Eksportna akademija c. kr. avstr. trgov. muzeja na Dunaju je priobčila pravkar izvestje o pouku šestega leta svojega obistanka. Iz istega je razvidno, da je obiskovalo akademijo v preteklem letu 114 rednih in 20 izrednih slušateljev, specialne tečaje na akademiji je obiskovalo 121 slušatelj, splošno pristopna predavanja pa 390. Skupno je hodilo v akademijo lani 644 oseb. Izvestje poroča o lepih uspehih. Izvestje navaja še druge zanimive podatke.

(Dalje v prilogi.)

njati se s tem, da moj obup more biti istotako oddaljen od bistva reči, kakor ta načela. Drugič to, kar pišem pod vplivom občutkov do Angelice, katera morda sama ne vé, kako pot si je izbrala, ker mi je skazala to neomejeno zaupanje; kako me s tem grabi za srce ter veže ná-se. V ostalem, naj si že govorimo o ljubezni ali o kakem drugem faktorju življenja, govorim in pišem vedno to, kar se mi dozdeva danes. Kaka bo moja sodba jutri, — tega ne vem. Oh, ko bi vedel, da kak moj nazor, kako prepričanje, kako načelo obstoji pred jutrišnjim popihom skepticizma, pripeljal bi se ga z obema rokama, napravil iz njega svoje pravilo ter jadral bi nalik Sniatinskemu z razprostrtimi jadrin in v luči — namesto da blodim v temi po pustinji.

Nočem pa se vendar vračati k moji notranji tragediji. Kar se tiče ljubezni sploh, morem kot skeptik gledé življenja in vseh njegovih prikaznij izreči nad njem Salamonovo vanitas vanitatem, toda bil bi prežkonj povsem slep, ako ne bi zapazil, da izmed vseh faktorjev življenja je ta najmogočnejši, in močan tako, da kolikorkrat o tem mislim, kolikorkrat premerim s pogledom večno morje življenja vsega stvarstva, obstojim za vsakim svojim korakom naravnost osupel ter občudujem to veliko moč. To so vendar reči priznane in znane tako, kakor solnčni vshod, kakor plima in odteka morja — a vendar vedno enako osupljive. Po Empodoklesu, ki je uganil, da je Eros pripeljal iz kaosa k luči svetove, ni metafizika niti za korak napredovala. Samo smrt je po svoji moči enako brezobzirna, toda v večni borbi teh dveh močij jo ljubezen prime za vrat ter ji tlači s koleni prsi, bije jo po dnevu in po noči, bije jo vsako pomlad, hodí korak za korakom za njo — in v vsako jamo, katero ta izkoplje, vrže seme novega življenja. Ljudje, vkvarja-

joči se z vsakdanjimi opravki, pozabijo, ali sploh ne-čejo pomniti, da služijo izključno ljubezni. Čudna stvar je pomislek, da bojevniki, državni kancler, poljedelec, trgovec, bankir v svojih naporih, ne imajočih na videz niti najmanjše zveze z ljubeznijo, pravzaprav služijo samo temu načelu, izvršuje samo to prirojeno pravo, na podlagi katerega se roke moškega stegajo po ženski. Kako znorelo in pretirano bi se zdelo to kakemu Bismarku, ako bi mu kdo dejal, da poslednji in edini namen njegovega truda je to, naj bi počivala usta Hermana na ustnicah Doroteje. Meni se takisto dozdeva v tem trenutku, da sem napisal parodoks, a vendar!... vendar Bismark deluje v okrepljenje nemškega življa, to življenje pa se tudi ne more krepčati drugače, nego s pomočjo Hermana in Doroteje. Kaj drugega ima v mislih Bismark, nego s politiko in bajonetom vstvariti take razmere, v katerih bi se Herman in Doroteja mogla mirno ljubiti, se srečno združiti in izrežati novo pokoljenje.

Še kot dijak na vseučilišču sem čital neko arabsko gazelo, primerjajočo moč ljubezni z močjo peklen-skih pošastij. Pozabil sem ime pesnika, toda misel mi je ostala v spominu. Zares, človeku se vrti v glavi, kadar pomisli na to moč. Končno, vse prikazni življenja so samo različne oblike enega in istega načela. Resnica, ona je samo ena, ona edina vlada, ona edina traja, skuplja, vzdržuje, vstvarja.

Dné 10. sušca.

Danes sem raztrgal troje ali četvero pisem, napisanih Angelici. Po obedu sem odšel v očetovo delavnico, hoté se pomeniti z njim o tetinih namelih. Našel sem ga ogledujočega skozi povekševalno steklo »epilhihnone«, še polne prsti, ki so mu jih poslali iz Peleponeza. Mimogrede rečeno, oče je bil videti sijajen v tem muzealnem, skozi bela in pobarvana okna so-

bane, polne »etruskov«, odlomkov, kipov in vsake vrste grških in rimskih ostankov. Med to šaro se mi je zdelo njegovo lice povsem podobno licu kakega »božanstvenega« Platona, ali kakega drugega grškega modrijana. Ko sem prišel, je pretrgal svoje delo, me pazljivo zaslísal — na kar je vprašal;

»A ti še omahuješ?«

»Ne omahujem, marveč premišljujem — in hočem vedeti, čemu hočem.«

»Torej ti povem to-le: Bil sem človek, ki sem si takisto rad, kakor ti, dajal poročila o samem sebi in o vseh prikaznih življenja. Ko sem pa spoznal tvojo mater, sem izgubil nakrat to sposobnost. Vedel sem samo eno, da jo hočem imeti — in nisem hotel vedeti ničesar več.«

»Torej?«

»Torej, ako imaš željo enako močno, pa se oženi. Ne pravim prav: ako imaš enako močno, pa se oženiš brez vsakršnega sveta in pomoči, ter boš tako srečen, kakor sem bil jaz, dokler mi tvoja mati ni umrla.«

Za trenutek sva umolknila. Ko bi bil hotel prilagoditi točno svoji naravi očetove besede, ne bil bi našel tolažbe. Da ljubim Angelico, o tem ni dvomiti, vendar pa nisem še došel do tega, da bi v meni ne bilo več prostora za kake refleksije. Toda to še ni slabo znamenje — marveč samo rod, h kateremu pripadam, se je z obzirom na vest pomaknil za stopinjo višje. Nosim v sebi vedno dva človeka: igralca in gledalca. Pogostoma gledalec ni zadovoljen z igralcem, toda to pot vlada v meni med njima sloga.

Oče je pretrgal prvi molčanje.

»Povej mi, kaka je ona?«

(Dalje pride.)

Hišne preiskave v Ločniku. — V sredo zjutraj ob 6. uri so šli v hišo Pavla Čekuta v Ločniku policijski svetnik A. Contin iz Gorice, ločniški župan Perko z občinskimi slugo ter par orožnikov in tam preiskali prostore. Preiskava je trajala dolgo časa.

Baje niso našli nič posebnega. Čekuta je bil v Istri ter se je vrnil v četrtek v Ločnik. Potem je šla komisija v prapore društva „Gabinetto di Lettura“, kjer se je tudi izvršila točna preiskava, pa brez uspeha.

Sleparije v c. kr. kmetijskem društvu, kateremu predseduje dr. Pajer, so našim čitateljem še dobro znane. Dasi so šle proti tem sleparijam pritožbe na merodajno mesto, so se vendar ponovile, ker pač vlada noče storiti ničesar proti dr. Pajerju. Te sleparije je omenjal dr. Tuma v sredo v deželni zboru ter nastopil prav energično proti dr. Pajerju. Z vznesenim glasom je sibal sleparije v kmet, društvu, kateremu načeluje dr. Pajer, in stari lisjak se je tresel. Hreščal je v dr. Tuma, da napada njegovo osebo, ter ga klical k redu, ali dr. T. je govoril dalje; ves nastop je bil tak, kakoršnega se ni doživel dr. Pajer v deželni zbornici. Ko je rekel, da j. početje Tumovo „indecoroso“, je dobil v vratio: „Indecoroso è l'agire della Società agraria e Lei!“ — Vse je bilo tiho, vse je molčalo, bil je pretresljiv molk, ko je stalo vse pod vtisom žalostne istine, da predseduje dr. Pajer, goriski deželni glavar, društvu, ki nosi pridevek c. kr., v katerem pa se godé grde sleparije in se zlorablja zakon! Zanimivo je to, da ni imel Pajer nikogar na laški strani, ki bi bil črhnil le besedico proti nastopu dr. Tume! Nikoga ni imel, da bi ga branil, in sam se ni branil, ko je donela beseda sleparija po dvorani; ostal je osamljen, vse je molčalo, kar je pač najboljši dokaz, kako opravičena so bila očitja.

In tak človek je pri nas deželni glavar!!

„L'Eco“ in sleparije v kmetijskem društvu. — Zanimivo je poročilo o zadnji seji dež. zbora v katoliški „L'Eco“. Vse druge govore slovenskih poslancev so umeli, samo listega, kar je govoril dr. Tuma o sleparijah v c. kr. kmet. društvu, niso razumeli! Poročilo pravi: parlava slavo e non ci fu quindi dato comprendere. — Čemu prikrivajo resnico, katera se je taka, kakršna je, zabrusila Pajerju v obraz? Ali se morda strinjajo sveti možje okoli „L'Eco“ s tistimi sleparijami? Nô, čudno bi ne bilo!! — Le resnice se ne bati, saj vendar poznajo lepi nauk: Diligite veritatem, filiam Dei!

Čudno!! — Deželni glavar je rekel v otvoritveni seji, da je obžalovati, da deželni zbor ni zboroval skoro dve leti. — Kdo je kriv temu? Kadar so se v teh dveh letih sklicavali drugi dež. zbori, smo čuli v laskih listih, kakor da se od strani dež. odbora ni zelelo zasedanja ter da je došlo tako poročilo na pristojno mesto. To je kaj verjetno. Laska javnost je bila najbrže premalo diskretna, da je to povedala. Sedaj pa stok, da je obžalovati, da ni bilo 2 leti zasedanja!! — Kako naj imenujemo tako početje — decoroso ali indecoroso?!

Po nastopu dr. Tume v seji v sredo si je pač lahko mislil deželni glavar, kako prav je storil zase, ko se je boril z vlado vred za klerikalce pri volitvah. Kaj bi bilo, ako bi bilo v zbornici 10 mož na slovenski strani ter bi tako energično nastopali proti njemu. Ne bil bi več deželni glavar in morda tudi bi ne bil več predsednik kmetijskega društva. Tako pa se otrese še takih očitaj z lahko vestjo, ker se čuti v premoči. Na levi zvesti Lahi, na desni zvesti klerikalni Slovenci! Ti slednji mu ne reko ničesar, pa naj stori, kar hoče!!

Izza kulis. — „Novi list“ na Reki prinaša v včerajšnji štev. zanimivo korespondenco iz Pulja pod tem naslovom. Pravi, da je dobilo ministerstvo notranjih zadev začetkom avgusta naravnost od orožniškega poveljništva težke vesti od meje, zlasti da v Villanuovi, 4 km od beneške meje, ima neki laški conte v svojih gospodarskih poslopih shranjenih dvajset tisoč pusk, oboroži Garibaldince, ki so pripravljeni, začeti ob meji guerilo-vojno, ker je slabo branjena od avstrijske strani. Orožniki so polzvedeli za hiše in gospodarska poslopja nekaterih gospodarjev v Ronkih, Krminu, Villi Vicentini, Medeji, ki bi bili pripravljeni sprejeti pod streho vstaje. Prva bomba v Trstu je imela počiti dne 17. avgusta t. l., na gradu v Trstu se je imela razohesiti laska zastava, slov. Narodni dom je imel iti v zrak in veteranska

zastava se je imela raztrgati. Stvar je ta, da so bili vojaške vaje v Reichenburgu prekinjene ter je bila vojska telegrafičnim potom poslana na mejo, v Tržič, Gradisce, Ronke, in to jedino radi tega, da se zatre morebitne nemire... Korespondenca zaključuje: „Preiskava o bombah se je razplnila, kakor gruda poletnega snega, laški conte pa hrani orožje za boljše čase“.

Vse odgovornost za to prepuščamo „Nov. listu“.

Letos poučuje na gimnaziju tudi nekdo, ki je bil v Vidmu in Čedadu lani ob tistih velikih demonstracijah proti Avstriji in avstrijskemu cesarju. Lani ga je deželni solški svet odklonil, prav radi udeležbe v Vidmu in Čedadu, letos pa so ga sprejeli. Znamenje časa! Kaj naj se pričakuje od takega človeka na c. kr. avstrijskem učnem zavodu?!

Na realki v Gorici je letos okoli 430 učencev. Slovencev je 129. Navadno jih je bilo tretjina, letos jih je manj. Pozna se, da je padlo največ na neopravičen način v juliju 18 Slovencev pri vsprejemnem izpitu, in to se bo poznalo skozi 7 let! — Lani je vstopilo Slovencev v prvo leto menda 49, letos jih je le 27.

Ob tej priliki moramo z nova povdarjati na važnost študij na realki. Te študije so za praktično življenje izredno velike važnosti, in so podlaga prav dobrim službam po končanih vseučiliških študijah. Koliko tujih inženirjev in sličnih uslužbencev v praktičnem življenju uživa dober kruh med nami, ko bi na njih mestu lahko sedel Slovenec. Opaža se povsodi v Avstriji, da se število realčnih učencev množi, zato je upati, da se začne tudi med Slovenci polagati več važnosti nego doslej na realne študije. Taki pojavi, kakor meseca julija, ne smejo oplasiti slovenskih staršev, kajti kaj takega ne bo več! Za to že poskrbimo. Ob enem bi bilo prav, da bi gg. učitelji na večrazrednicah opozarjali starše talentiranih učencev, ki jih hočejo dati že tako na srednje šole, na študije na realki. Ne le v črno suknjo — v praktično življenje je treba da vstopimo!

Iz Dolenj ob beneški meji nam poročajo, da tam, kjer so nekaj bivali večji del čisti in zavedni Slovenci, se sedaj skoro nič več ne ve za slovenski narod pa tudi za Avstrijo nočejo skoro več vedeti. Županstvo je v laskih rokah, in sicer v velelaskih. Zagriženi laški župan se imenuje Bodigoy! — Če le morejo, pokažejo v Dolenjah laško srce. Tako so tudi letos na predvečer cesarjevega rojstnega dne spuščali z zrak rakete, ki so blestele v laskih barvah. Prava demonstracija na tak dan! Ko so plesali, je bilo istotako. Po Dolenjah se spreha laska finančna straža, in zdi se ti, kakor bi se nahajal v kaki pristni laški vasi daleč v Italiji. — Ne zgodi se jim nič. Še pride pa kdo tje čez mejo, ga pa hitro aretirajo. — Avstrijske oblasti molčijo. Naš dopisnik skončuje pomenljivo: „Se vidi, kako gremo počasi pa gotovo preko meje v Benetke.“

Mestna realka v Idriji steje letos dijakov: v pripravljalnem razredu 33, v I. razredu 47, v II. razredu 44, v III. razredu 37 in v IV. razredu 29, skupaj torej 190 dijakov. Na zavodu deluje: 1 ravnatelj, 5 profesorjev, 1 katehet, 1 učitelj pripravilnega razreda in 1 pomožni učitelj za telovadbo, skupno 9 učnih oseb.

V gimnazij v prvi razred je vstopilo letos 78 Slovencev. Lahov in Nemecev je menda 50. Vprašanje: Koliko teh slovenskih dečkov pride do mature na tem gimnaziju? Navadno je pri takem razmerju tako, da se število slovenskih dijakov prav izdatno skrti že v nižjih razredih ter se pokaže celo večina, obstojeta iz nemških in laskih dijakov. Starši s skrbjo povprašujejo, kako je mogoče, da je prispelo do tretjega razreda v slovenskem oddelku, če smo prav poučeni, le 28 učencev, ko jih je bilo vstopilo v prvi okoli 60? — To je storil laški učitelj, ki je sedaj odšel z gimnazija! Ta je „ščisti“ slovenske učence. Če bi bil ostal še kaj časa tu ter bi jih imel v rokah, bi ne prišel nihče do mature!

Za splošno volilno pravico se poteguje tudi vikar Abram v Trenti. Za kar se potegujejo posvečeni gospodje, to je vedno sumljivo, in prav nevarno sumljivo je potegovanje za splošno volilno pravico od strani politikujoče duhovščine.

O splošni volilni pravici se seveda da govoriti, toda ne z Abramom, ne s kakim sobratom njegovim, kajti take vrste moške imajo pri kričanju po splošni volilni

pravici le ta namen: pokostruniti nekaj stotin novih volilcev, da bi bilo voljenih v deželni zbor se nekaj več politikujočih nunccev in farovskih priveskov. Taka splošna volilna pravica, kakor jo razume Abram, bi bila le voda na farovške mline, da bi se izdatneje mleli. Le tak namen ima peticija kat. pol. društva iz peresa Abramovega na deželni zbor!

Zakon glede zemljeknjižnega vpisa temeljem zasebnih listin v malenkostnih zemljeknjižnih stvarih, ki je bil sprejet v deželnozborni seji v sredo, se glasi:

Zemljeknjižna stvar je smatrati malenkostna v zmislu § 1. zakona od 5. junija 1890. drž. zak. št. 109, tedaj, kadar se ima izvršiti zemljeknjižni vpis temeljem listine, v kateri je natančno naveden znesek terjatve, oziroma cena ali vrednost nepremičnine ali kake pravice ter navedeni znesek brez obresti in drugih pristojbin ne presega zneska dvesto kron.

Užitnino na vino, katero porabiščo privatniki, hoče uvesti goriski magistrat. Finančni odsek je že izdelal tak načrt. Če ga sprejme občinski svet, ga predložijo dež. zboru. — Še tega je treba!!

Železniški stroj razmesaril delavca. — 17 letni laški delavec pri železnici v Grahovem L. Manzini je nesel vrečo cementa čez prog, po kateri na mali železnici prevažajo material. Železnica je tekla tiho, delavec se ni ozrl na nobeno stran. Strojvodja je videl nevarnost, ko je bilo že prekasno, ko ni mogel več vstaviti stroja. Ubogega delavca je zmečkalo in razmesarilo na strašen način. Orožniki so naznanili nesrečo okr. sodniji v Tolminu.

Ruski dezertor v Gradiscu. V Gradiscu ob soči so bili pripeljali iz Devina nekoga ruskega dezerterja (?), potem so ga pustili na svobodo ter je bival pri neki ruski družini v Gradiscu. Ker je bil pa zopet sklican na glavarstvo, je pobegnil v Italijo. Baje gre v Ameriko. Pravil je, da je pobegnil iz Vladivostoka. Piše se Zizajum (?) Teodor.

Prvo vinsko trgatve v Trstu priredi pevsko društvo „Kolo“ v Trstu v nedeljo, dne 25. septembra 1904. v dvorani „Narodnega doma“ pri sv. Ivanu. Grozdja, jabolk in hrusk bo v izobilju. Igrala bo sv. Ivanska godba. Na notranji red bodo pazili: oče, župan, slihar, nočni čuvaj, posebne vrste redarji, detektivi, viničarice, viničarji in pa paznik „przuona“. Glavna stvar pri trgatvi pa je ta, da sme vsakdo krasti, ako ga — ne vidi noben organ „javnega reda“. Začetek ob 4 in pol uri pop. Po trgatvi začne ples, ki bo trajal do polnoči.

„Solkanek Sokol“ priredi v nedeljo, dne 25. t. m. plesno veselico na vrtu gosp. Alojzija Mozetiča v Solkanu. — Pri plesu bode svirala Prvaška godba. K obilni udeležbi vabi odbor.

Grozdje je kradel. — Posesnik A. Podgornik v Rožni dolini je naznanil policiji, da mu nekdo iz vinograda kraje grozdje ter da ima škodo že okoli 60 K. Dognalo se je, da je kradel grozdje neki zidar M. K., ki dela tam v bližini. Hodil je sam po grozdje ter pošiljal pomočnike. Ker je videl, da se redarji brigajo za to reč, je hitro povrnil škodo oškodovanemu Podgorniku.

Nesreča v bohinjškem predoru. — Na 78. kompadi v predoru sta vrtala minerja Longo Pietro iz Kalabrije in Baldunino Santo iz Abruc. Kar se razpoči v bližini mina ter vrže prvega s strašno silo na stran, odtrga mu dva prsta na desnici, zlomi nogo, iztrga levo oko ter ga močno poškoduje na vsem životu. Drugemu je prasek šinil v obraz ter mu poškodoval oči. Oba so takoj odpeljali v ljubljansko bolnico. Da bi prvi ozdravel, je malo upanja.

Aretiral so nekoga mladeniča, ki je prišel v Gorico brez sredstev in brez vsakega dokumenta. Rekel je, da se piše Jak. Pink ter da je doma iz Virmtenberga; po poklicu je knjigovez.

Laški delavec — slepar. — V Keber, mesar v Grahovem, je naznanil policiji, da je neki železniški delavec Lorenzoni iz Tridenta šel okoli svojih tovarišev ter inkasiral denar za meso, katero jim je dal mesar. Lorenzoni ni imel od mesarja za to nikakega pooblastila. Tako je nabral slepar K 136-96, potem pa pobegnil.

Inglinl deček. — Dne 11. t. m. je odšel z doma iz Ajdovščine 11 letni deček Josip Simonič. Od takrat ga ni domov ter se ne ve nič o njem. Deček je male postave, okroglega obraza, v pepelnati obleki, plavalas, nosi siv klobuk. Kdor bi kaj vedel o njem, naj naznani županstvu v Ajdovščini.

„Zahlbar und klagbar in Wien“. — Iz „Trgovatkega lista“ priobčujemo zelo zanimivo in za trgovce važno razsodbo, ki jo je nedavno izreko upravno sodišče na Dunaju. Dunajski tvrka H. P. je tožila trgovca J. R. v D. na Hrvaškem na placilo 120 K za dobavo 3000 komadov razglednic. Tvrka je vložila tožbo pri okrajnem sodišču Leo-

poldstadt na Dunaju ter je motivirala pristojnost tega sodišča s tem, da je pred odpošiljativjo blaga poslala trgovcu J. R. fakturo s klavzulo „Zahlbar und klagbar in Wien“, katero fakturo je toženec brez ugovora sprejel. Toženec zagovornik je oporekal pristojnost dunajskega sodišča, češ, da je toženec sicer prejel fakturo, toda je le-to takoj vrnil, kar je pa tožitelj zanikal. Sodišče je ugodilo ugovoru toženca ter izjavilo svojo nepristojnost v tej tožbi. Sodišče navaja v razlogih: „Ako tožitelj trdi, da ni prejel nazaj poslane fakture, se ni dokazano, da je toženec ni odposlal. Ker se pa o priliki narobe ni ničesar dogovorilo glede pristojnosti sodišča, je smatrati klavzulo: „Zahlbar und klagbar in Wien“ kot ponudbo, ki ustvarja obveznost šele tedaj, ako se izrecno ali s kakim konkludentnim dejanjem sprejme. Ako je toženec vrnil fakturo po pošti, je storil vse, da je naznanil tožitelju, da odkloni pogoje, ki so označeni v fakturi“.

Zoper to razsodbo se je tožitelj H. P. pritožil. Deželno sodišče je razsodilo, da je bila toženčeva dolžnost, ne samo dejansko pokazati, da ni zadovoljen s klavzulo, ampak tudi skrbeti, da bi bil tožitelj o tem obveščen; zato je ugodilo pritožbi in naročilo okrajnemu sodišču, da meritorno razpravlja o tožbi.

Toženec se je zoper to razsodbo deželnega sodišča pritožil na upravno sodišče. Le-to je potrdilo zadnjo razsodbo in motiviralo svojo rešitev tako-le: „Toženec ni vrnil fakture z rekomandiranim pismom. Ker pa tožitelj ni sprejel fakture, je bil opravičen, vložiti tožbo na Dunaju“.

Iz te razsodbe upravnega sodišča sledi, da mora trgovec, ki noče priznati klavzule „Zahlbar und klagbar“, vrniti ponudniku fakturo, ali kar je že, z rekomandiranim pismom po pošti.

Toliko v ravnanje trgovcem po „Slov. Trg. Vestniku“.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Ponconi.

Oznaniilo c. kr. finančnega ravnanstva. — V smislu § 200. zakona od 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 200. so dolžni posestniki hiš, v katerih se stanuje, ali njih namestniki predložiti davčni oblasti v času, ki ga določi deželno finančno oblastvo, izkaz vseh v hiši stanujočih oseb; izkaz mora biti urejen po stanovanjih, odnosno prostorih za kupčijo: pri poslopih, ki so dana v najem, je treba navesti tudi najemnino in morebitne podnajemodalce, ter označiti ime in vrsto poklica ali pridobitka stanovnikov.

Podnajemodalci morajo oznaniti svoje podnajemnike in najemnino, o ti zadnji plačujejo, gospodarski glavarji, kruzinski glavarji pa vse k njih gospodarsku spadajoče osebe, katere imajo svoje dohodke.

V smislu omenjene zakonske določbe in člena 39. izvršitvenega predpisa k drugemu poglavju označenega zakona, razglašena v državnem zakoniku št. 108. iz leta 1898, se s tem pozivajo radi pripravljanja priredbe osebne dohodne davka za leto 1905, posestniki hiš ali njih namestniki, da oddajo omenjene izkaze in sicer v neposredne državne mestu Trstu in v okoličanskih občinah pri c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji Gorisko-Gradiščanski pa in v mejni grofiji Istrski pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih od 1. do 31. oktobra 1904. Do ravno istega roka morajo podnajemodalci, odnosno gospodarski glavarji, izgotoviti gori imenovane podatke. Stanovnike je izkazati po stanju, kakor je bilo dne 1. oktobra 1904.

Uzorci za izkaze lastnikov hiš, ki so dane v najem, in takih, katere lastnik rabi sam, kakor tudi oni za izkaze podnajemodalcev in gospodarskih glavarjev dobé se brezplačno pri pristojnih davčnih oblastih I. stopinje, (torej v Trstu z okoličanskimi občinami pri c. kr. davčni administraciji; na Goriskem-Gradiščanskem in v Istri pa pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih).

V smislu člena 35. omenjenega izvršitvenega predpisa morajo vsi najemniki, odnosno gospodarski glavarji, stanujoči v hišah, danih v najem, izkaze, ki jim je napraviti (stanovalske izkaze), oddati hišnim posestnikom, kateri potem sestavijo na njih podlagi svoje izkaze (hišne izkaze) ter jih potem oddajo pristojni davčni oblasti.

Ako so uzorci, ki jih sestavijo stranke, odnosno gospodarski glavarji, (stanovalski izkazi) in koje je priložiti uzorcu hišnega posestnika (hišni izkaz), primerno izpolnjeni, ni treba njih vsebine prepisovati še posebej na izkaze.

Teh obveznosti najemodalcev so pa oproščeni posestniki hotelov in gostilnic glede potnikov, ki se pri njih ustavljajo, ako isti pri njih ne bivajo dalje nego tri mesece neprestano.

Določbo kazni zaradi odrečenih ali vedé napačno napadenih podatkov glede hišnih stanovnikov obsega § 247. zakona od dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. Isti se glasi:

„Kedor odreda po smislu § 200. tega zakona od njega zahtevano pojasnilo o prebivalcih kake hiše, ali je da vedoma napak, se kaznuje z globo do 400 K.“

Svila za bluze od 60 kr. do glid. 11.35 meter. Zadnja novost! Franko in carine prosto na dom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. **Tovarna svile Henneberg v Carluhu.** 6

Vojna med Rusi in Japonci.

Žrtve vojne.

Iz Port Arturja v Čifu došli princ Radzivil poroča med drugim: Ruski poročnik Petrov je bil od Japoncev obkoljen; tu se je boril, ko se mu je zlomil meč, s pestmi; pobil je osem Japoncev, predno so ga prebodli bajoneti. Ruska stotnija, ki je stala na nevarnem mestu, ter se ni mogla več držati, je poslala Steslju poročilo: „Postojanke ne moremo držati“. Steselj odgovori: „Pač pa morete umreti“. In tako so umrli; 14. sept. so nasli med utrdami 2. in 3. dva tisoč mrtvih Japoncev. Šele smrad je obrnil pozornost tja.

Orlov pred vojno sodnijo.

Generalni major Orlov pride pred vojno sodnijo, ker je, le lahko ranjen zapustil svojo 54. pehotno divizijo, da se je na ta način ponesrečil Kuropatkinov načrt, zajeti Kurokija? Baj se je O. usmrtil.

Ruske zaloge v Liaojangu.

Vojaske poročevalce lista „Novoje Vremja“ zanikuje, da bi bili Japonci v Liaojangu zaplenili mnogo topov in velike zaloge ter dostavlja, da so Rusi vse prej odpravili iz Liaojanga. Ako je ostalo kaj malega v mestu, je to zgorelo, a nikakor prišlo Japoncem v roke. Poročilo Ojame, o katerem tudi trdi Aleksejev, da ni resnično, trdi, da je vjel 13 Rusov in da je dobil v Liaojangu 30 konj, 2288 pušk, 127 municijskih voz, 5892 granat, 659.930 patron in veliko množino lesa, riza, krme, orodja in obleke. Dalje poroča Ojama: Kuroki in Nodzu nimata obleke. — Kuroki je zaplenil 40 konj in municijskih vozov, 800 pušk, 309 granat, 600.000 patron. Nodzu pa 499 pušk, 1164 granat, 37.000 patron. Oku je zaplenil toliko, da bi bilo eno skladišče popolnoma napolnjeno.

Iz glavnih taborišč mandžurijske armade brzojavno poročajo v Tokio o plenu, ki so ga dobili Japonci po bitki pri Liaojangu. Zaplenili so velikansko množino živil ter so zasedli 353 hiš ter 214 skladišč.

Japonska moč pred Mukdenom.

Kuroki je dobil dve novi diviziji. Japonska vojska steje sedaj pred Mukdenom 300.000 mož, tcvov imajo 850. — Poroča se ob enem, da je dobil tudi Kuropatkin pomoč. — Baj se umaknejo Rusi tudi iz Mukdena. V Tienlingu je že vse pripravljeno v tako svrhu.

O manjših bojih

južno od Mukdena se poroča z ruske in japonske strani. Ojama poroča o večji bitki pri Bensiku, Kuropatkin pa, da so od dne 20. t. m. dalje Japonci večkrat napadli Ruse, pa da so bili vselej odbiti z znatnimi izgubami.

Razno.

Kuropatkin je sporočil v Petrograd, da so Japonci 20. t. m. napadli rusko pozicijo na prelazu Talin, ali napad je bil vsakikrat odbit. Zlasti je zdrževalo Japonce rusko konjenstvo. — Japonska armada prodira po cesti proti Mukdenu, kjer se pričakuje v kratkem velike bitke. — Inšpektorjem ruskega topništva je imenovan knez Sergij Mihajlovič.

Pred Port-Arturjem.

Japonci se trudijo, da zavzemajo na vsak način utrdbi Rikvensan in Erlungšan ter utrdb med obema. 4 male utrdb na severovzhodni strani Port-Arturja so v njihovih rokah. Rusi napadajo te utrdbे jako pogosto. Vse občejuje vstrajnost in hrabrost Rusov v Port-Arturju. Napad koncem avgusta na Port-Artur je stal Japonce en celi polk.

Japonci vseli dve utrdbi v Port-Arturju?

Uradnega poročila včeraj se ni bilo, ali zatrjuje se, da so Japonci zavzeli dve utrdbi zapadno od Ičana, ter da so bili vsi dose-danji poskusi Rusov, dobiti nazaj ti dve utrdbi, brezuspešni. Sodi se, da vsled zavzetja višin pri Šinsinu, vzločno od Port-Arturja, gospodujejo Japonci nad notranjimi utrdbami, ki so oddaljene le dva kilometra. General Steselj je odločen, da se bo branil dalje. Ruska eskadra v Port-Arturju name-rava baje poskusiti, oditi v kako nevtralnopristanišče, ker trpi vsled vednega obstreljevanja.

Kako močna je japonska glavna armada?

Ruski strokovnjaki sodijo o japonski glavni armadi sledeče: Vzemimo, da je japonska vojna uprava spravila svoje rezervne brigade do številnosti divizij in da vsaka divizija na severni fronti šteje 20.000 mož, imamo celokupno japonsko silo 400 do 450.000 mož. Resnično število vseh treh japonskih armad pa ne presega 315.000 mož. Ako potem odračunamo tiste, ki so na cestnih etapah, ki se izgube na potovanju in v bojih, posebno izgube v boju pri Liaojangu, kjer so pustili Japonci baje 40.000 mož, nimajo sedaj Japonci nad 210.000 mož.

Japonska in Kitajska.

Neki odličen Anglež, ki se je vrnil iz Tokio v London, pripoveduje, da je notranji položaj na Japonskem skrajno neugoden in ne brez nevarnosti. Japonska vlada je nago-varjala Kitajsko, naj bi takoj kitajske čete zasedle Mandžurijo, kakor brž jo izpraznijo Rusi. Kitajska pa je ta predlog odklonila ter v znak sroje nevtralitete še celo odpoklicala en del svojih čet pod generalom Ma.

Zadnje vesti.

Včeraj se je čulo, da je morda že nastala pri Mukdenu velika bitka. Danes ni o tem nikakih poročil. Žene in otroci baje zapuščajo Mukden. Sodi se pa, da Kuropatkin, če le mogoče, se ne spusti v bitko pri Mukdenu, marveč se umakne v Tienling. — Žena genala Steslja v Port Arturju je bila pri zadnjem naskoku Japoncev lahko ranjena.

Razgled po svetu.

Deželni zbor istrski. — Dne 21. t. m. je bil odprt tudi istrski deželni zbor v Kopru. Dvorni svetnik Schwarz je pozdravil novega dež. glavarja dr. Rizzi-ja. Na to je govoril Schwarz slovenski. Večina je začela ropotati, istotako galerija prav burno. Dež. glavar je govoril le laško. Spincić je protestoval proti njegovemu imenovanju dež. glavarjem, ker ne zna hrvaški ter sili le z laščino v ospredje. Tudi v dež. hiši prezira slovensko prebivalstvo. Poslanci večine so ob Spincićevem hrvaškem govoru ropotali, galerija pa je tulila in razbijala, da so jo morali končno izprazniti. — V popoldninski seji so volili odseke. Zgodilo se je po dolgih letih, da so volili v odseke tudi člane manjšine. Ali baje bodo morali govoriti le laško!

Državni proračun za prihodnje leto je že izdelan. Pravijo, da bo znašal prebitek milijon kron.

Nove avstrijske torpedovke. — Mor-nariško poveljništvo je na Angleškem naročilo torpedovko in rušilca torpedovk najnovejše vrste. Obe ladji morata biti izvršeni tekom 10 mesecev. Po teh dveh vzorcih dajo deloma v puljskem državnem arsenalu, deloma pa pri tovarnarjih narediti se 36 torpedovk, oziroma rušilcev torpedovk.

Nova odredba železniškega ministra. — Železniški minister je izdal na-redbo, po kateri je železniškim uslužbencem in njihovim rodbinam ob nedeljah prepovedano rabiti proste vozne listke. Tako javlja galiski „Naprzod“.

Protiv katoliškemu šulferaju. — Prihodnjo nedeljo se bo vršil v Lincu občni zbor katoliškega šulferaja. Vse svobodni-selne stranke s socialnimi demokrati vred sklicajo isti čas velik ljudski shod z dnevnim redom „klerikalna šolska nevarnost“.

Za glagolice so se izrekli duhovniki zagrebskega in jastrebarskega okraja na dekanijskih skupščinah v posebni resoluciji.

Zavarovanje suknj proti tatvini. — Rektorat dunajske univerze se je pogodil z neko zavarovalno družbo, pri kateri se bodo za premijo 1 K za semester lahko zavarovali vsi slušatelji zimske suknje proti tatvini. Oškodovancu plača družba, če se dokaže tatvina, 100 K.

Volitve na Štajerskem. — V torek so se vršile na Štajerskem volitve iz nove kurije v deželni zbor. Ta kurija voli 8 poslancev. V Gradcu je izvoljen soc. demokrat, v graški okolici klerikalec, v okraju Bruck krščanski socijalec, v okraju Ljub. no je ožja volitev, v okraju Feldbach je zmogel klerikalec.

Na Spodnjestajerskem sta izvoljena v ptujskem in celjskem okraju Slovenca dr. Ploj in Roš, v mariborskem okraju je slovenski kandidat propadel. Sedaj se dvigajo klerikalci, naj volijo Slovenci župnika Lopiča, kandidata kršč. socijalistov.

V šlezjskem deželnem zboru je v imenu slovenskih poslancev poslanec Hrubý izjavil: Slovenski poslanci smatrajo, da je vlada dolžna po ustavi ustanoviti slovenske zavode za izobrazbo učiteljev, namenjenih slovenskim solam. To zahteva tudi pedago-gika in le s tem se da zadostiti nujni potrebi. Slovenski poslanci ne nameravajo oskoderovati nemških šolskih zavodov. Proti utrakvizaciji šolskih zavodov so slovenski poslanci vedno ugovarjali, a morajo povdarjati, da učitelji v Tesinu in Opavi ne postane-ta utrakvistični z ustanovitvijo slovenskih vzpo-rednic. Ustanovitve vzporednic smatrajo slo-venski zastopniki vsled njihove organizacije le kot začasno vladno odredbo. Slovenski zastopniki zahtevajo, da naj vlada ustanovi

samostojni slovenski učiteljski. Slovenski po-slanec ugovarja, da bi vlada preklicala ustanovitev slov. vzporednic kakor tudi, da se smatra to vprašanje političnim.

Slovenci v Belemgradu. — Povodom slavnosti v Belemgradu se je vršil tudi kon-gres jugoslovanskih zdravnikov. Slovence so zastopali dr. Šlajmer in dr. Demeter Blei-weis-Trsteniški iz Ljubljane, dr. Homan iz Rače in dr. Strašek iz Brežic. Na kongresu je govoril v imenu Slovencev dr. Šlajmer v srbskem jeziku rekoč:

„Kongres jugoslovanskih zdravnikov ni samo v strokovnem oziru velikega pomena, namreč ta kongres je tudi v kulturnem in političnem oziru največje važnosti, saj so se to pot prvič združili vsi bratje na jugu „od divnega Triglava do snežnega Balkana“. To pa je dobilo posebno obiležje s tem, da se je to dogodilo, ko je po dolgem času na ju-goslovanskom obzorju zasinila znova zvezda Karagorgjevičev. S klicem: „Živel kralj Pe-ter I.“, je končal dr. Šlajmer svoj govor. Po celem gledišču se je slišal samo eden klic „Živeli Slovenci, živeli naši bratje, živela Jugoslavija“.

Na jugoslovanski umetniški razstavi so bili v slovenskem oddelku kralju Petru men-torji umetniki Jakopič, Germ in Gabor. Kralju so najbolj ugajale Groharjeve in Jakopičeve slike.

Kronanje srbskega kralja. — Kralj Peter I. je bil v sredo slovesno kronan srbskim kraljem. Ob 8. uri zjutraj se je kralj v slovesnem sprevodu odpravil iz konaka v glavno cerkev. V sprevodu sta bila tudi črno-gorski prestolonaslednik Danilo in njegova žena, zastopniki drugih vladarjev in domači civilni in vojaški dostojanstveniki. Pred cerk-vijo je kralja pričakoval metropolit z mnogo-številnim svečenilstvom. Kronanje je bilo ve-leslovesno. Metropolit je ogrnil kralju dolgi plašč temnordeče barve, bogato obšit z zla-tom in srebrom, mu nadel krono na glavo in dal žezlo v roke. Pevci so zapeli „Mno-gaja leta“, zunaj so grmeli topovi. Liturgija je trajala do pol enajstih, nakar se je kralj zopet v slovesnem sprevodu a to pot v kra-ljevskem ornatu, vrnil v konak. Vse ulice so bile natlačene polne občinstva, ki je kralju prirejalo navdušene ovacije.

Kremonski škof Bonomelli o laški duhovščini. — Zaradi svoje dobrotelosti zelo čislani škof v Kremoni, Jeremija Bonomelli, je izdal nedavno v posebni knjižici po-pis svojega potovanja po Alpah. V tej knji-žici je čitati o italijanski duhovščini na de-želi: „Mnogo je duhovnikov v naših skofijah, ki imajo župnije s 500, 1000 ali 1500 du-sami. Ko so odslužili mašo, čitajo kaj ma-lega, obiščejo kakega bolnika in ne vedo po-tem več, s čimer bi se bavili. V delavnikih so popolnoma prosti. Res je, da bi se lahko posvetili temeljitemu proučevanju duhovnih znanosti (?) in polje je zelo veliko. Toda ali nimajo knjig ali pa jih tudi nočejo, ali pa jim manjka veselje za učenje. Kaj pa de-lajo? Z malimi izjemami životarijo po izgo-tovitvi majhnih in lahkih uradnih poslov. To je velikansko zlo, to skoraj brezposelnost živ-ljenje duhovnikov na deželi, ki izgubi vsa-kršen nagon za učenje, ki se polenari ter ubija svoj čas z ničvrednimi zabavami, z igro, dolgim spanjem in brezdejem. To je prava pokora. Ko bi se posvetili vsaj ka-kemu koristnemu delu, kakemu četudi pri-jetnemu poslu, kakemu rokodelstvu, ki bi bilo v soglasju z njihovim svetim poklicem, samo da bi se gibal. Toda ne, bolj prazneje in dolgočasneje življenje kot je njihovo si ni mogoče misliti. To životarenje kmetke du-hovščine, polno lenobe, ki je postala skoraj potrebna, in ki jo navada skoraj nekako opravičuje, je grda stvar ter zahteva odpo-moči. Duhovniku se mora dati posla, ako hočemo, da odgovarja svojemu poklicu“. — To velja tudi za naše duhovnike.

3 dni v jami. — Konduktor tramvaja v Gradcu Iv. Streiner je šel v soboto v tako zvano „Zmajovo jamo“ blizu Gradca. Šel je po tej znani mu veliki jami z bakljo v roki. Po nesreči je zadel s celom ob skalo ter je padel; baklja je ugasnila ter je ni bilo „mo-goe več prigrizati, ker so postale užgalice mokre. Streiner je hodil na to tri dni okoli po jami ter klical na pomoč. Tri dni ni nič jedel. Slednjič so ga sli iskati in so ga tudi res našli. Bil je že popolnoma onemogel.

V Pazinu so te dni otvorili hrvaški otroški vrtec, katerega obiskuje precej lepo število otrok iz mesta in bližnje okolice. Vrt-narica je hči tamonjega trgovca in posest-nika gdena Roza Bertos.

Za ureditev vožnje z avtomobili sta bili predloženi v nižjeavstrijskem deželnem zboru dve i terpelaciji, v koroškem pa so predlagali, naj se spremeni nekateri §§. cestno-policijskega reda tako, da se vožnja po javnih neerarčnih cestah z avtomobili in motorji uredi v sporazumljenju z deželnim odborom naredbenim potom.

Laški prestolonaslednik je dobil pri krstu imena Umberto, Nicola, Tomaso, Gio-vanni, Maria in naslov prince Piemonteski.

Jezikovni ponk v vojaških vzgoje-valnicah. Drž. vojni ministr. je, kakor znano, odredilo, da sta učni jezik nemščina in ma-zarščina. S tem so Mažari razbili izključno nemški jezik. Slovence zanima, na katerih solah se bo poučevala slovenščina in hrva-ščina. Slovensko bodo učili na vojaški kre-detni soli v Mariboru, hrvaščino v Tr. u.

Strasu na Štajerskem in v Moravski Beli cerkvi.

Ameriški vojni izdatki. — Zadinjene države delajo z vsa silo, da dvignejo svojo armado. To dokazujejo številke. Pred letom 1897., ko so imeli vojsko s Špansko, so znašali ameriški izdatki za armado 49 milijonov in za mornarico 35.561.000 dolarjev, skupno torej 84 milijonov dolarjev. A lani so že iz-dali Amerikanci za armado 115.338.695 in za mornarico 102.757.904 dolarjev. Letos bodo pa znašali izdatki za ameriško vojsko in mornarico približno 260 milijonov dolarjev, torej trikrat več, kakor so izdali leta 1899.

Novi ameriški topovi. — Ameriško brodogradje dobi nove topove, ki bodo po ame-riških poročilih najboljši na svetu. Topovi so težki po 3900 funtov, imajo kaliber treh palcev, kroglice so težke 15 funtov. Pričetna hitrost je 1700 čevljev, daljava pet angle-skih milj. V delu je že 200 novih topov.

Ločitev med državo in cerkvijo na Francoskem. — Ministerski predsednik Combes je izjavil, da se da ločitev cerkve od države najbolje izvesti na podlagi Brian-dovega zakonskega načrta. Briand je socia-listički poslanec, ki je izdal tak zakon s svojo frakcijo ter ga tudi utemeljeval v zbornici. Njegov načrt naglašja, da ni dovolj, le raz-glasiti, da je država ločena od cerkve, ali kvečjemu se formalno odpraviti budget, kon-kordat in poslanistvo pri Vatikanu, temveč razmorje cerkve in države se mora ravno na temelju ločitev in obojestranske neod-visnosti urediti pozitivno in splošno, t. j. na temelju splošnega prava se mora ustvariti verski in cerkveni zakon, neke vrste versko-policijski zakon. Celi zakon je razdeljen v pet oddelkov. V prvem oddelku razpravlja o načelu svobode glede vere in vesti. Repu-blika zajamči prosto izvrševanje vsakršnih veroizpovedanj, a ne podpira nobene vere ter tudi ne da brezplačnih prostorov ne za verske obrede ne za verske služabnike. V drugem oddelku našteva zakone in naredbe, ki so z novim zakonom odpravljene, tako n. pr. konkordat in vse izdatke za verske na-mene. Cerkev, župnišča sinagoge, protestan-ske cerkve itd., ki jih je država dala cerkve-nim občinam in verskim korporacijam, se vzamejo pol leta, ko stopi ta zakon v ve-ljavo, zopet nazaj. Vsi uslužbenci vseh ve-roizpovedanj, skofje, prelati, župniki, kaplani itd., ki so nad 40 let stari ter služijo že 20 let, dobe do smrti pokojnino, ki pa ne sme presegati letnih 1200 frankov. — V tretjem oddelku se razpravlja o lastninski pravici do cerkvenih poslopij in v kake namene se naj oddajo v najem. — V četrtem oddelku se dolčja, da so korporacije, ki se bodo pečale po odpravi konkordata z verskimi zadevami, podvržene društvenemu zakonu, koliko bodo smele imeti dohodkov in da bodo morale plačevati dohodninski in vse druge predpi-sane davke. — Peti oddelek govori o poli-ciji bogočastja. Verski sestanki, bodisi v cerkvah ali kje drugje, so podvrženi predpi-som o zborovanju sploh. Verska poslopja se ne smejo rabiti za politične shode. Potem se določajo kazni za motenje verskih obredov, pa tudi duhovnik, ki v izvrševanju svoje službe (v cerkvi, na prižnici itd.) napada ali sramoti vladno in njene zakonite naprave, plača do 3000 glid. globe ter pride do 1 leta v ječo.

Zborovanje svobodomislecev v Rimu se je otvorilo 20. t. m. Udeležuje se ga okoli 4000 oseb, mnogo inozemcev. Častni pred-sedniki so iz Nemčije, Francoske, Angleške, Španske, Rusije, Norveške.

Zborovanje ločenih. — Dne 20. t. m. se je vršilo na Dunaju drugo izredno glavno zborovanje ločenih kat. vere. Prišlo je nad 600 ljudi obojega spola. Govorilo se je o tem, da izvezmi Špansko, Portugalsko in Avstrijo, so sprejele še vse druge krščanske države popolno ločenje zakona v svoje ci-vilno zakonodajstvo. V Avstriji se še vedno klanjajo dogmi katoliške cerkve ter se izlo-čuje zakonska pogodba iz vrste vseh drugih pogodb. Povdarjalo se je, da ne stremi nikdo za laksnimi postavami in nikdo noče, da bi se zakoni lahkomišljeno razcepljali, marveč se hoče prav utrditi zakone. Napadno je, da če se kdo moti pri izbiri soproge ali soproga, ostane potem kaznovan s celibatom celo svoje življenje. To vede v divje zakone ter pom-nožuje število nesrečnih nezakonskih otrok. V Avstriji je 200.000 ločenih, ki pripadajo katoliški veri. Zahtevali so spremembo § 111. meščanskega zakonika. Peticija je bila spre-jeta soglasno.

Književnost.

V zarji mladosti. — Borisov: Zbirka pesmic in povest za šolsko mladino. V Kamniku 1904. Natisnil in založil A. Slatnar.

Zapihal je jug. — Vekoslav Spindler je zbral svoje poezije v lično knjižnico, ka-tera je i sla v Pragi v lastni založbi pesnika. Cena 1 K, s pošto 1 K 10 v. Knjiga se po-silja proti predplačilu ali povzetju: Vek. Spindler, jednol. prostovoljec med. cirk. p.šp. st. 16., Praga-Smihov, potem Malane-delja pri Ljutomeru. — Pesnik predaje knjižico svojemu narodu in jo poklanja vsem ljubecim in zatiranim edino, da ima v bo-docih letih spomin na dneve mladosti, tola-zilo v morda težkih časih in zavest, da ni zapravlil odbeglih dni življenja. Tako pravi v uvodu.

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
z p. ka. Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Anton Krušič
krojaški mojster in trgovec
Corso Giuseppe Verdi št. 33
izdeluje
vsakovrstne obleke
za vsak stan,
kakor tudi
za civilno, vojaško
in državno uradnike.
Za vse obleke je vedno v zalogi
raznovrstno ravno kar došlo
sveže angleško i domače blago
za jesensko in zimsko dobo.

Ima zalogo gotovih oblek in
površnih sukenj za vsak stan.
Cene zmerne.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
bižutance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih
nervoznih boleznih, naj zahteva knjžico
o teh boleznih. Dohva se zastoj in
franko v priv. Schwann-Apoteke,
Frankfurt a. M.

Veliki prazni sodovi

iz Srbije

iz hrastovega lesa z železnimi
obročji, od 2, 7, 20, 30 do 70
hektolitrov, 6-7 cm debelosti
v glavi, v popolnoma dobrem
stanu, so na prodaj, kakor
tudi kadi različnih velikosti.
Natančneje se izve pri gosp.
L. Sternu, na Franc-Josipovi
cesti št. 9.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne
knjižice.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 2 35-8

Gorica Gorica

Klimatično zdravišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljud-
skega vrta. — Hotel prvega reda.
— V hotelu in dependanci nad
70 sob in salonov. — Lastna
električna razsvetljava. — Elek-
trični avtomobil-omnibus k vsem
brzovlakom in po potrebi. —
Velik park pretežno z eksotičnim
rastlinstvom. — Mirna, krasna
lega, nič prahu, kakor nalašč
za one, ki hočejo prijetno in
mirno preživeti nekaj časa v
Gorici. — Izborna kuhinja in
klet. — V hotelu je obsežna
knjižnica.

Jakob Šuligoj

urar v Gorici
c. k. r. železnice Gosposka ulica 25.

priporoča

šivalne stroje najnovejših sistemov

naj bolj trpežne in tudi zanesljivo ceneje nego drugje v Gorici. Da se o
tem vsakdo prepriča si lahko ogleda mojo zalogo v Gorici in na Tol-
minskem pri J. Šuligoju, urarju pri Sv. Luciji. Cene so tovarniške.
nadalje priporoča

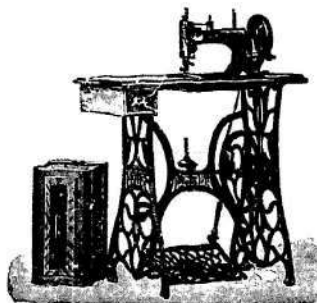
raznovrstne ure,

kakor najfineje švicarske in pariške ure, najbolj natančne in trpežne. Cene od 4 krone naprej

Opomin! Naznanjam, da dajem ceneje in boljše ure nego vse
krakovske in druge zidovske firme, ker kupujem ure v
veliki množini ter garantiram vsak komad. Le ogledati si treba mojo
bogato zalogo.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, k
navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje
nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši
več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali,
da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se
ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno
brezsumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in
obrtno namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje
(recamiranje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekrijajo na dobroti vsako tovarno.
Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via **Municipio Štev. 1**

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

Ravno kar je izšla

v zalogi

J. Blasnik nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za navadno leto

1905,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba

Blasnikova „Velika Pratika“, katero
izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, iz-
haja od svojega rojstva že čez sto let, je edino
prava, starodavna „Pratika“, katero je mnogo
let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez
Bleiwis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni
drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta
„Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot
uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej za-
htevajte vedno le Blasnikovo „Veliko
Pratiko“, vsako drugo zavrnite kot nepravilo!!!

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

Prodaja praznih sodov

iz hrastovega lesa

Magistratna ulica št. 6 v Gorici

naj diči vsakega uda učiteljskega stanu, ter dodá, da složni in odločni gotovo dosežemo svoj namen. Nato predloži brzojavke, ki so se odposlale Nj. Vel. cesarju, ministroma Körberju in Hartlu ter namestništvu. V brzojavkah se zrcali ves neznojni položaj učiteljskega stanu na Goriskem. Naj zvedó tudi na najvišjem mestu, kako se z nami postopa!

Po govoru predsednikovem se oglasi k besedi g. dr. poslanec Lenassi, ki pove strmečim poslalcem, da hodi sicer že sedem let na Dunaj, a tam sploh ne more ničesar doseči, toliko manj za učiteljstvo. Zvrata vso krivdo na vlado, ki je baje absolutistična. Neki učitelj prasa poslanca, čemu da sploh hodi na Dunaj, če ne more ničesar doseči, na kar pa seveda ni dobil odgovora. — Gospa Kersnik - Rottova, učiteljica v Pevmi, slika v jedrnatem govoru splošen položaj stanu vsled nepotrjenja znanega zakonskega načrta. Pravi, da so bile besede in obljube poslancev lepe, a njih dejanja niso bila lepa. Pravočasno smo spoznali njih skrite namene. Ako bi tudi dala država prispevek za šolstvo, vidi Bog, če bi učiteljstvo kaj dobilo od tega. Poslanci nimajo srca za nas, niti dobre volje, odpomoči nasi bedi. Nočejo storiti niti tega, kar zahteva pravica. Upajmo, da nam daje vsaj sedaj to, kar nam tiče. — Kakor predsednikov govor, tako so spremljali tudi govor gospe Kersnik burni medklci, na koncu pa gromovit aplavz, ki je dokazal, da sta govorila vsemu učiteljstvu iz srca.

Kakor govornik imenom italijanskega učiteljstva je nastopil gospod učitelj Domini. Opisuje pomankanje učiteljstva v deželi in kaže, kam pride narod brez dobro urejenega šolstva. Če deželni zbor učiteljstvu niti sedaj ne priskoči na pomoč, bode imelo to zapostavljanje najslabše posledice za šolstvo v deželi.

G. poslanec dr. Tuma pozdravlja toliko zavednost in vztrajnost med učiteljstvom in priporoča vedno odločnejšega nastopanja, da si pribori stan ono mesto v človeški družbi, ki mu po svoji socialni važnosti pritiče. Zagotavlja učiteljstvo svojih najodkriteljših simpatij in obljubi odločno se potegniti za zboljšanje položaja. — Njegov govor je bil sprejet z velikim navdušenjem. Zbor mu je izrekel zahvalo za njegovo odkrito naklonjenost, katero g. poslanec res tudi v dejanju kaže.

G. predsednik naznani, da so poslali sledeti gg. poslanci pismena opravičenja, ker niso dosli k shodu: deželni glavar vitez dr. Pajer, dr. Egger, dr. Veruti, Naglos in msgr. Faidutti. Prebere prav pristočno pismo g. poslanca in odbornika dr. Maranija, ki zagotavlja učiteljstvu svojo naklonjenost in pomoč in izjavlja, da se učiteljsko prasanje mora ugodno rešiti, ker to zahteva korist vse dežele.

Zelo energično govori g. učitelj Pizzul, ki pozivlja tovariše, naj zapusté nehvaležno deželo ter odidejo drugam, kjer vedo bolj

ceniti ljudsko izobrazbo in važnost učiteljstva. Te besede so izzvale burno pritrjevanje. Dalje pripoveduje, da so v deželnem zboru ozirom na učiteljsko prasanje mnoge stranke in različna mnenja. Liberalci bi rad plačali dvostrake sol. doklade, ako bi se prepovedal duhovnikom vstop v sole, jednako klerikalec, ako bi postale šole konfesionalne. Pravega in čistega namena ljudske izobrazbe in dobre vzgoje, ki nam jo da sola, upošteva le malokdo.

Prekrasno in nad vse navdušeno je govoril meščanski učitelj Franzot. Njegov govor je bil mojsterski izliv čustev plemenite duše, ki gori vsa za prezirani stan, ki pa vendar daje narodom vse, kar sploh imajo idealnega. V svojem vznemelenem govoru je povdarjal, kako sprejemajo drugod ljudske vzgojitelje, ko imajo shode; povedal je, kako je Postojna sprejela slovensko učiteljstvo o priliki zadnjega zborovanja „Zaveze“, in primerjal temu navdušenju nemarnost in brezbriznost naših goriskih mogotcev za današnji shod. Končal je z iskrenim pozivom do učiteljstva, naj ohrani sedanjo svojo složnost in navdušenost, katera mora privedi do končne zmage. — Njegov govor je spremljal pravi vihar navdušenja vseh navzočih, ki je narasel koncem v gromovito pritrjevanje, da se je kar dvorana tresla.

Na predlog g. predsednika je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta sledeča resolucija:

„Učiteljstvo na javnih ljudskih in meščanskih solah poknežene grofije Gorisko-Gradišanske, zbrano dne 21. sept. 1904. na zaupnem shodu v Gorici, siljeno po neznosnih gmotnih razmerah in vsled vedno naraščajoče draginje, pričakuje od visokega deželnega zbora, da toj v sedanjem zasedanju konečno uredi učiteljske pravne razmere, in to na temelju načrta zakona, ki ga je izdelalo deželno učiteljsko društvo.

Učitelji in učiteljice cele dežele odklanjajo ob enem kar najodločnejše vso odgovornost za katerekoli posledice, ki bi jih provzročilo zavlačevanje tega nujnega prasanja!“

Po tej točki je bil dnevni red dovršen. Preden je g. predsednik shod zaključil, je izrekel ta vodstvu deželnega učiteljskega društva zahvalo za njegovo neutrudljivo delovanje in neomejeno zaupanje vsega učiteljstva.

Naj bi obrodil ta prelepi in živahni shod obilo sadu ter pripomogel, da pride važni in zaslužni učiteljski stan že tekom sedanjega zasedanja deželnega zbora do svojih pravic. Povzdigne naj tudi zaupanje učiteljstva v moč svoje izborne organizacije, kateri se ima zahvaliti za vse, kar je doseglo in kar še doseže. — „Pomagaj si sam, in Bog ti pomore!“

sanci, o cerkvah, o galerijah Borgezov ali Colonov in več temu podobnega. Razumem, da mogočna duhovna organizacija vsvarja v sebi osrednjo točko sveta, toda pri ženskah, katerim gre za ničemurne reči, je to le smešen egoizem.

Vprašal sem se: odkod se jemlje ta prijaznost, zato povem še več: strast gospe Davisove do očeta — in mislim si, da sem našel odgovor. Evo, oče s svojo sijajno glavo patricija-filozofa in z običaji, ki te spominjajo XVIII. stoletja, se ji zdi kot neke vrste „objekt d'arte“, a kar je še več, to je nekako sijajno in inteligentno zrcalo, v katerem more gospa Davisova ogledovati svoj razum in svojo lepoto, kakor se ji poljubi. Ona mu je pri tem hvaležna za to, da zre na njo brez vsake kritike, da jo ima jako rad. Mogoče je, da je na teh tleh zrastle tudi v njej nekoliko naklonjenosti do njega, ali vsaj, da je postal on jedna njenih potreb. Vrh tega smatrajo gospe Davisovo za koketo; ker pa prebiva vsaki dan pri očetu, odgovarja že s tem vsemu svetu: To ni res, kajti ta starec ima že sedemdeset let, torej me nihče ne more sumničati, da si želim pridobiti njegovo srce, vendar pa mu skazujem več občutkov, nego komur si bodi drugemu. Končno izvira njen rod zares iz stare italijanske rodbine, toda gospod Davis je razum svojega orjaškega premoženja samo gospod Davis, zato prijaznost z očetom vtrjuje njuno stališče v velikem svetu.

Bil je čas, da sem popraševal sam sebe, če morda časih nisem jaz deloma dajal povoda k tem vsakdanjim obiskom — in kdo ve! V vsakem slučaju pa nišo moje lastnosti vabile te ženske, a tem manj še občutki. Toda ona čuti, da jaz zrem skeptično na njo in to jo boli. Mogoče, da me sovraži, toda bila bi vesela, ko bi pokleknil pred njo. Jaz bi končno to tudi storil, ker je to res kaj odličan eksemplar človeškega

rodu, bodisi že vsled njenih skupaj zraščanih obrvi in Junone vrednih rok — toda za ceno, s katero se ona nikakor noče strinjati.

Takoj po dohodu Davisov je oče pričel nekako filozofično razpravo, katera, preskakujoča z enega vprašanja na drugo, je končala z analizo človeških občutkov. Davisova je izrekla nekoliko nenavadno dobro zadetih pripomb. Iz sobane za muzej smo se preselili na notranjo teraso, ki drži na naše vrtove. Imamo šele deseti dan sušca, tu pa se že razgrinja pomlad v vsej svoji lepoti. V tem letu se je priroda nekako požurila. Po dnevu je vroče; magnolije so vse pokrite s cvetjem nalik snegu; noči so tople kakor v malem srpanu. Kako je vendar svet tukaj drugačen, nego pri nas v Ploševu! S polnimi duški srkam v-ase zrak. Pri luči polne lune je bila Davisova na tej terasi tako lepa kakor kak grški kip. Videl sem, da se nahaja pod vtisom te nepopisljivo lepe rimske noči. Njen glas je postal slajši in tihejši nego navadno. V ostalem je morda, kakor vedno, tako tudi sedaj mislila le ná-se, in čutila samo, kakor v snu, da se je oblačila v mesec, v tišino, vonjavo magnolij, kakor bi devala ná-se klobuk, ogrtač itd. Ali v tej opravi je bila nenavadno krasna. Ko bi ne bilo tega, da imam srce prenapolnjeno z Angelico, bi me bil premagal vtis te slike. Pri tem pa je še govorila take reči, da še vsakemu moškemu ne pridejo v glavo.

Kadar-koli se vršé te „Causeries Romaines“, imam vedno ta vtis, da oče, jaz, gospa Davisova ter končno mi vsi ljudje, pripadajoči nekemu društvenemu okrožju, ne živimo istinita in realnega življenja. Pod nami se nekaj godi, kar pa se godi, je borba za obstanek, za kos kruha, je realno življenje, polno mraveljskega dela, živaljskih potreb, teka, strastij, vsakdanjih naporov, ogromno življenje, ki se da oti-

DOPISI.

Z Otlice. — Je že tako — nove metle dobro pometajo. To vidimo tudi mi Otličani. Nov župan, nova organizacija, kar vse novo. Jaz nisem niti slutil, da Otlica še letos kaj takega doživi; po letih bi se dalo pričakovati, a koj po prvih mesecih! —

Vsa stvar je ta-le: Imamo že prvega častnega občana! Občina datirá sem izza „pasjih dni“ in že tak napredek! Sam vrag vedi, kedo je prvi imel to imenitno idejo? Župan menda ne; njemu se niti sanjalo ni še nikdar, kaj je to časten občan. Občinski svet — hm ta tudi še ni daleč s kartami. Zanimivo bi bilo vsekakor priti na sled temu veleumu, kajti tudi on zasluži, da ga kaka prav „zavedna“ občina imenuje častnim občanom. Sicer pa je to velik korak in po tej poti pridemo lahko še daleč — morda do zlatih kolajn, morda bode naš modri občinski svet s časom podeljeval tudi plemstvo? Sam vrag vedi, kaj imajo ti veliki „pismouki“ še v zalogi in kako bodo še osrečevali naše ljudstvo! Pa tudi občinska „pisarna“ je dobila svojo dekoracijo. „Občinski urad“ — tako se lahko čita nad vrati županove hiše — in to ni kar si bodi. Žalibog da niso spodaj napisane tudi uradne ure, ki se raztezajo vsak četrtek od 8. zjutraj pa do negotove ure popoldan.

Pa se v drugi stvari moram konstatirati napredek. Na prvi in zadnji hiši občine so tudi nove tablice, ki strmečemu občinstvu, če zna citati seveda, pravijo, da je tu utrkvislična občina. Prvi del se glasi: „Doll-Otlica“. Da, veliko vprašanje so rešili ti naši možaki! Sam hudič vedi, kaj se to pravi v nerščini: „Doll“? Kaj pomeni „Otlica“, mi je tudi neznan. Vi vrli možaki, res, hvala vam in čast!

Ali vas ni sram postaviti kaj takega v naši občini, kjer ni Nemcev nitida bi si tobak z njimi prižgal?

Ali ne store že druge oblasti dovolj, da pacijo naša pošena slovenska imena? Še vas je bilo treba, seveda. Vrag vzemi tako narodnost, kakor jo imate vi! Ali niste za to tu, da varujete naše interese in naše narodne svetinje? Seveda: „Doll“ to je lepo — naš „Dol“ to ni nič. Ali ni bilo na mestu, da zavrnete tako postopanje, če bi višja oblast to zahtevala? In če ni, potem ste vi sami v svoji učenosti zmazali to skupaj. Kaj vé naš kmet, kaj to pomeni: „Gemeinde Doll-Otlica“. Bože, razumniki se trudijo za vsako stvarico v narodnem oziru, pomaga se tu pa tam in tu se tebi nič meni nič sprejme to desko — ali morda so je celo doma napravili — ki pravi, da živé tu tudi Nemci. Eh ja — čitanja in izobraževanja je treba, a ves ta kolosalni občinski svet ne čita nič, razun menda dveh, ki imata „Primorsko glisto“. Rad bi vedel, kaj sedaj slavni „analfabet“ spet zloži. Morda odo, ali kak ditiramb? V zadnjem epu se je bil malo zlagal, da rabim ta izraz.

Jaz sem v svojem dopisu zapisal, da je občinski svet — razun dveh, treh mož — z županom vred nezmožen pisanja in čitanja. In to gos. analfabet sam prizna — a trdi seveda o dopisniku:

„On psujo gorjansko možo pošeno
Da glave mod njimi ni učeno —:
Da brati ne zna še gorški kmet,
Da vsak je tam — analfabet“ —

Jaz ne razumem, kako more pameten človek stlačiti to skupaj. „Da vsak je analfabet“ pravi on, in jaz sem govoril vendar le o občinskem svetu. Dalje pravi:

„A sam glode občine koliko zna?

Kot znanec mu — ovni — naših gorá — — —“

No, koliko znajo njegovi podrepaniki, to vidimo. Govoriti je jako lepo, a storiti je druga stvar. Koliko razume njegov občinski svet? Ali si upajo ti možaki z županom vred spraviti kaj pametnega skupaj? Seveda „analfabet“ tega ne prizna, ker bi sicer pljuval v lastno skledo. Koliko zna on sam o občinskih stvareh, to je tudi javna tajnost, ker politika tako ni njegova stvar — peča se bolj s „pesništvo“. Menda se zanima celo za „moderne“, ker rabi rad tu pa tam jako „proste“ ritme. Torej sedaj, moj dragi, vzemi pero in opevaj slavne čine naših občinskih možakov, opevaj jih v visokih slavošpevih in gotovo boš tudi ti deležen — častnega občanstva, katero naj ti Jehova podeli s svojo milostno roko. —

Še par vrstic! Mraz je pri nas že precejšen in ostrejši kot navadno. Dne 19 tek. m. je bil že led na vodi, ki je stala čez noč zunaj v skafu. Sicer pa morda še preide in dobimo že kak lep solnčen dan... 20. t. m. zvečer ob 6. je toplomer kazal le 4° nad ničlo — presneto nam že gre do kosti, in suknja kar nič ne škoduje!

Domače in razne novice.

Poroke. — Danes se poročí gospod Rudolf Drufovka, trgovec v Gorici, z gospodično Josipino Nodusovo.

Poročil se je v ponedeljek gospod Ferdinand Delak, uradnik „Mizarske zadruge“ v Solkanu, z gospodično Amalijo Čebularjevo iz Gorice.

Jutri se poročí v Novem mestu na Kranjskem gospod dr. Ernest Dereani, novi zdravnik v Gorici, z gospodično Milko Dolencevo, hčerko vodje kmetijske šole na Grnu.

Vsem najsrčneje čestitke!

Imenovanje. — Provizorični glavni učitelj na ženskem učiteljskem v Gorici Herman Chiappulini je imenovan definitivnim glavnim učiteljem na tem zavodu.

Dnevni red tretje seje deželnega zbora dne 30. septembra 1904 ob 5. uri popoldne:

1.) Volitev nekaterih udov in udov namestnikov v prizivno komisijo za osebnodohodninski davek in v deželno komisijo za obrtni davek;

(Dalje v prilogi.)

pati, polno trušča, katero hrušči in se prevaljuje kakor morje, — a mi sedimo večno na nekakih terasah ter razpravljamo o umetnosti, književnosti, ljubezni, o ženskah, odtujeni temu življenju, nahajajoči se daleč proč od njega; iz sedmih dni v tednu brišemo šest delavnikov. Mi, ki ne vemo za to, imamo ljubezen, živce in duše, dobre za praznik. Pogreznjeni v blagi diletantizem, kakor v kako poletno kopel, živimo na pol v snu, kakor brez zavesti. Prežvekujejo polagoma podedovano imetje in podedovano borbo mišičnih in živčnih močij, ter izgubljammo stopnjema tla pod nogami. Prav taki smo, kakor ono mehko perje, ki ga veter nosi. Komaj kam pademo, že nas bode realno življenje — in odstopamo — ker ne čutimo v sebi moči, da bi se mu postavili po robu.

Kadar mislim na to, mi prihaja na misel na tisoče ugovorov. Evo, smatramo se za cvet olike, za zadnji klin na lestvi; ali izgubili smo vero v samega sebe. Samo najbolj bedasti izmed nas še verujejo v pravico našega obstanka. V življenju iščemo po nagonu prazniških stranih razkošja in sreče, ne verujemo pa niti v srečo. Naš pesimizem je res minljiv in lehak, kakor dim naših havanskih smodk, iscotako pa nam zakriva tudi daljše obzorje. V teh zaslepih, v tem dimu, tvorimo nekak zaseben svet, odtrgan od ogromnega vseživljenja, ki je zaprt v samega sebe — nekoliko ničmuren in sanjarski.

Ali ko bi tu šlo samo za tako imenovano aristokracijo rodu ali za denar, pa bi ta prikezen ne bila preveč važna. Toda temu odtrganemu svetu pripadajo več ali manj vsi ljudje, ki imajo višjo oliko, pripada deloma tudi znanost, književnost in umetnost. Kaj se je zgodilo takega, da vse to ne tiči v sami mezi življenja, marveč se od njega odločuje, odtiguje in tvori posebno kolo, ter vsled tega tudi samo na sebi vene

2.) Računski sklep deželnega zaloga za leto 1903;

3.) Računski sklepi zalogov, upravljenih po deželnem odboru za leto 1904;

4.) Proračun deželnega zaloga za leto 1905;

5.) Proračun zalogov, upravljenih po deželnem odboru za leto 1905;

6.) Načrt novega občinskega reda,

7.) Zakonski načrt, zadevajoč uvrstitev občinske ceste, ki vodi iz trga Bovec do mosta pri Čez-Sotci.

8.) Povračil stroškov občinam, koji izvirajo istim iz opravljanja upravnih poslov, v prenešenem delokrogu;

9.) Ugotovljenje bolniških stroškov za insolventne bolnike te dežele, ki se sprejemajo v zasebne bolnišnice v turški državi;

10.) Prošnja občine Villesse za podporo za zasutje kala;

11.) Poročilo gledé deželne materijalne podpore, koja se ima podeliti vladni akciji proti pelagrij;

12.) Predlog za podporo iz deželnega zaloga akciji proti malariji, zaprjeti od vlade v Furlaniji;

13.) Povišek prispevka iz deželnega zaloga k stroškom za pogozdovanje Krasa;

14.) Predlog zveze okrajnih bolniških blagajn v Trstu, zadevajoč obvezno zavarovanje za slučaj bolezni kmetijskih in gozdnih delavcev;

15.) Zakonski načrt, zadevajoč zatiranje poljskih misij;

16.) Predlog za resolucijo, zadevajočo zemljiško-knjižni vpis lastniške pravice do „javne imovine“ in stvarnih pravic tretjih oseb do istih;

17.) Prememba § 10. statuta za deželni hipotečni zavod;

18.) Podpora iz deželnega zaloga občinam v Lonzanu v svrhu gradnje vodnjaka.

Slovenščina v poročilu deželnega odbora deželnemu zboru. — Letošnje poročilo se odlikuje po — strašni slovenščini. Za glavo se mora prijeti človek in sveta jeza ga mora preleteti, če prelistava strani tega poročila ter čita tam strašno slovenščino. Vidi se, da so prelagali poročilo iz laščine na slovenščino s pomočjo slovarja tako, da so pogledali, kaj baš pomeni ta in ona beseda, pa so jo zapisali brezsmiselno na papir, ne gledé na to, ali je rabljena prav ali ne. Kam zapelje pragaletja tako postopanje, se vidi na 49 strani: „Termometri in geotermometri za vodo in na jama.“ To se glasi v laščini: „Termometri e geotermometri a massima e minima“. Predlagatelj je pogledal v slovar, našel je tam „massima“ — vodilo, pa zapisal — za vodo, ne oziraje se na to, da massima v omenjeni točki o termometrih nima nič opraviti z „massimo“ — maksimo! Le tako je mogoča taka gorostasnost.

Nekaj drugih cvetk: prileganje nosilcev cepilencev posameznim zemljištem, po-

ročila propregleduje, snodnja tla prehodna, v p o b o l i enakosti, objektivitnosti, prijazno prehitbo, možnost dejavnosti, razstave, na katere so zberejo biki Simenthaler, v svrhu dosege deležbe posojila, itd., itd. — Nimamo namena tukaj izpostavljati morda uradnika, ki je zakrivil to gorostasno slovenščino, javnemu posmehu, marveč za tako nečuvstveno mrcvarjenje našega jezika so odgovorni deželni odborniki. Slovenska odbornika seveda nista nič vedela o tem, ker se naši klerikalci za take „malenkosti“ ne brigajo. To so pokazali tudi zadnjič v seji, ko je slo za besedilo zakonov. Se že razume, je rekel Gregorčič, pa je dobro, čeprav je v isti hip priznal, da je slovenščina slaba. Potem je umevno, da se zadovolje tudi s slovenščino v deželnem odboru. Taki Slovenci so naši klerikalci, toliko jim je mar za slovensko uradovanje v deželni hiši. Potem pa naj tam kaj veljamo!! — Vidi se pač, kako se pogreša slovenskih uradnikov, sposobnih ne le za navadna dela, na deželnem odboru. Lansko poročilo je bilo dobro, letošnje škandalozno. In naši klerikalci so pri imenovanjih dež. uradnikov zadovoljni, če se le zna kandidat pomeniti po domače z njimi; to se je pokazalo zlasti pri zadnjih imenovanjih. Lepo nizdol s slovenščino in z vso našo veljavo gremo pod klerikalno vladno. Dejstva govore jasno.

Splošen smeh je vzbudil včeraj v mestu dopis v „Gorici“, v katerem se povzdiguje v deveta nebesa sedanjega vodjo pripravljavnice na gimnaziju in nekdanjega „profesorja“ g. Orešca. Nimamo volje zavračati neumno hvalisanje po „Gorici“. Zbansanih je v dopisu na kup nekaj citatov iz „Prim.“, celo iz leta 1871., ter pozneje iz „Soče“, brez prave zveze, saj spravljajo v neko vest, kdo vé od kedaj, celo narodno nestrpnost, katero smo pribili v zadnjem času. Kako sposobnost ima O., to je obče znano, znano je pa tudi, da je bil nemškutarski priganjač vsenemskega ravnatelja Grossa, ki je celo v slovenski uri hotel nemško predavati in nemško izpraševati, in ko ga je bil neki dijak opozoril, da so v slovenski uri, ga je šel ta „Slovenec“ naznaniti ter je dobil dijak ukor radi narodne nestrpnosti. Slovenski profesor pa kaj takega! Ha, ta res zasluži pohvalo, pa le v klerikalnem listu! — Vsak, kdor ga pozna ter trezno presoja moža, pa čuti bridko ironijo, katero siplje na Orešca omenjeni dopis. Pravijo, da se je „Soča“ norčevala iz njega, ali to ni res, marveč tisti prijatelj, ki je povil dolgo klobaso v včerajšnjo „Gorico“, ga ima pošleno za norca. Orešec bi moral začeti vsklikati: Bog me varuj takih prijateljev!

Umret je prišel v Gorico v bolnišnico usmiljenih bratov unijatski dekan Vladimir Marinkov iz Galicije.

V Solkanu je umrla g.čna Albina Blaznik, hči pok. tiskarja Blaznika v Ljubljani.

V Lokavcu je umrl dne 25. t. m. najstarejši tamkajšnji mož po imenu Franc Lokar. Dosegel je visoko starost 93 let. Skoro do zadnjega časa je bil zdrav.

O pobiranju užitnine je prišla v javnost vest, da je finančna uprava privatnim zupnikom že odpovedala pogodbe glede pobiranja užitnine v nasi deželi ter hoče s prihodnjim letom isto sama pobirati. — O tem bo brez dvoma še dosti razpravljanja, ker je stvar velevažna.

Letopis eksportne akademije. — Ravnokar je izšel letopis eksportne akademije avstr. trg. muzeja za peto šolsko leto. Letopis obsega dve razpravi, kako se alkohol pridela iz lesa, dalje razpravo o trgovini v Indiji in vzhodni Afriki. Prof. Schmid končno opisuje višje trgovske sole v Evropi, Zedinjenih ameriških državah in na Japonskem. Letopis se dobiva po 3 krone.

Zavod za pospeševanje obrti v Gorici razglaš: V svrhu, da se pokažejo najboljši uspehi obiskovanja potovalnega nadaljevalnega tečaja za čevljarje, ki se je vršil v Sežani pod oskrbo podpisanega od 5. septembra do 1. oktobra, pod vodstvom gos. Jakoba Hulka, učitelja pri uradu c. k. trgovskega ministerstva za pospeševanje obrti, se priredi razstava risanja, obrazcev in čevlarskih del, koje so izvršili gojenci tekom obiskovanja navedenega tečaja. Razstava se bode vršila v starem poslopju, kjer so bili prej c. k. uradi v Sežani, v nedeljo, dne 2. oktobra 1904. ob 10. in pol uri predpoludne in ostane odprta za občinstvo brezplačno celi dan. — Kuratorji za pospeševanje obrti. Predsednik: Ernest Holzer.

Preklinjevalec Matero božjo. — „Kristijani“ v Mirnu ne kričijo samo: Oštija, kristijani smo mi!, ampak preklinjajo tudi Mater božjo, kakor smo sicer povedali že pred kratkim časom. Sedaj nam pišejo iz Mirna to-le: V ponedeljek 19. t. m. je šel naš občinski redar po vasi. Kar obstoji, ker zasliši besede p.... Madonna! Bila sta dva in zraven njiju se ustavi. Kako pa se je začudil, ko je zagledal klerikalec in brata klerikalnega vodje iz Kacovlja. Preklinjevalec je bil Henrik Vuk pok. Antona. Ko je pristopil naš redar blizu, se je začel Vuk z njim prepirati: Jaz se tebe ne bojim, p.... Madonna, če si prav na me jezen, p.... Madonna, pojdi me naznaniti, p.... Madonna, se ne bojim nič, p.... Madonna. Take besede so prihajale iz ust tega „kristijana“. Naš redar ga je naznanil sodniji, kjer se bo moral zagovarjati. — Drugi dan je poslal našemu županu kosček papirja in na njem zapisane te-le besede: Jaz nisem rekel, kakor ste rekli pri Nutilu. Jaz sem rekel samo „orko dio.“ Henrik Vuk. — Tukaj se vidi, kaj so naši klerikalci! — „Oštija, kristijani smo mi!“

Trojčke je povila neka služkinja pri „Angelo doro“. Živeli pa so malo časa. V nedeljo so jih pokopali. Mnogo občinstva je gledalo spreved, ko so peljali tri male krstice

na pokopališče. Trojčki so se imenovali Josip, Ivan in Franc Gruden.

Pogreb Črnogorca. — V goriski bolnišnici usmiljenih bratov je umrl 22-letni delavec G. Gjurgjevac iz Lukova v Črnigori. Ž njim sta se nahajala v bolnišnici radi manjših poškodb dva njegova rojaka. Eden je šel takoj, ko je umrl Gjurgjevac, v Trst po popa, da bi prišel k pogrebu, drugi pa je šel v Kanal, kjer je obilo črnogorskih delavcev. Na to je prišlo okoli 50 Črnogorcev v Gorico pokropiti tovariša in spremit ga k poslednjemu počitku. Ker popa ni bilo iz Trsta ob določeni uri, je vzel najstarejši med njimi križ v roke, blagoslovil truplo ter molil iz knjige za rajkega. Drugi so stali okoli s prižganimi svečami v rokah ter molili. Najstarejši je še enkrat blagoslovil truplo, potem pa je šel spreved na pokopališče. Pri odprtem grobu so pozdravili rajkega poslednjič ter odšli. Ko so prišli Črnogorci nazaj v mesto, so brzojavili družini rajkega, da je umrl na tujem v Gorici.

Značilno za Gorico. — V hotelu „Central“ daje predstave neka „compagnia marionettistica“. Te marionete tako ugajajo občinstvu, da so predstave obiskovane vsak dan kar najboljši, in lastnik se hvali, kako lep dobiček mu dajejo predstave in da ni kmalu mesta, kjer bi se dalo toliko zaslužiti. — Za take neumnosti imajo smisel, če pa pride slučajno kedaj kaka dobra gledališka družba v Gorico ter napove kako res lepo predstavo, pa je gotovo gledališče prazno!

V Zagraju na postaji so aretirali v soboto nekega Antona Kocijančiča iz Dekani v Istri, ker ga sumijo, da je ukradel denar v temi v tunelu neki gospej, ki se je nahajala skupno z njim v železniškem vozu.

330 kron je izgubil Lenassijev hlapec iz Solkana, Josip Vuga, na poti s Starega trga mimo Velike cerkve po ulici Municipijski do stare pošte. To se je zgodilo po 9. uri včeraj dopoludne. Denar je imel spravljen v denarnici, katero je vložil za suknjo ter mu je pri tem zdrsnila na tla. Denar ni bil njegov, marveč gospodarjev. Zato je še toliko bolj zeleti, da dobi denar nazaj.

Ponesrečil je 23 letni Črnogorec Varo Rosandic pri železniškem delu pri Dolgi nji. Neka mina se je vžgala prezgodaj ter zagnala v mladeniča mnogo kamenja, katerega je ranilo tako, da so ga morali pripeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Zgodaj je začel s tatvino neki kotlarski vajenček. V prodajalnico g. Kulina prišel kupit za nekaj vinarjev speha. Ko je gospa Kutinova rezala speh, je segel deček v neopazovanem trenutku v miznico ter ukradel bankovec 20 K in 1 goldinar. G. K. je to hitro zapazila ter šla naznaniti na policijo takoj, ko je deček odšel. Prvotno je tajil, potem pa povedal, da je skrnil denar v kuhinji svojega gospodarja, kjer so tudi res dobili denar.

Dne 11. suša.

Gospa Davisova, kateri sem ponovil ob času te mesečne „Causerie“ o veliki moči ljubezni več ali manj vse to, kar sem napisal poprej v tem dnevniku, me je imenovala Anakreonta, ter mi svetovala, naj si denem venec iz divje brajde na glavo, a potem me je vprašala resno:

»Ako je tako, čemu igraš potem, gospod, vlogo pesimista? Vera v tako božanstvo mora napraviti človeka srečnega.«

Čemu?

Nisem ji odgovoril, ali vendar vem dobro sam čemu. Ljubezen premaga celo smrt, toda brani pred njo samo rod. Toda kaj je meni do tega, da se ohrani rod, ko pa sam jaz prav ona oseba, ki čuti ljubezen, obsojen na neisprosen in neizogiben pogin. Mar ni smatrati poprej za nekako premeteno okrutnost naredbo, na podlagi katere ta počutek, ki ga začuti izjemno oseba, služi ter se ima prilagoditi izključno le rodu? Čutiti v sebi tresavost neumrljive moči in biti primoran umreti — to je vendar vrhunec neizogode. V istinitosti se nahajajo le osebe, rod pa je nekaj splošen pojem in v odnošajih do posameznika najpopolnejša nirvana. Razumem ljubezen do svojega sina, vnuka, pravnuka, to je do oseb, odločenih na pogin, toda rodoljubje svojega rodu mora imeti k večjemu jako neodkritosrčen, ali jako bedast doktrinar. Sedaj razumem, čemu sta po Empodoklesu prišla po preteku stoletij na svet Schopenhauer in Hartman.

Moji možgani so toliko ranjeni, kakor more biti ranjen hrbet delavca, ki prenaša pretežka bremena. Toda delavec, ki se trudi, si prisluži vsaj svoj kruh in — mir.

Spominjam se tudi neprestano besed Sniatinškega: »Samo ne modruj preveč nad njo, kakor si

in ne vpliva na ublaženje zagovednosti teh milijonov ljudij, ki se nam motajo pod nogami?

Ne govorim o tem kot reformator, kajti za to nimam moči. V ostalem, kaj je to meni mar? Kakor mora biti, tako pa bo! Časih vendar imam počutek nekake velike nevarnosti, ki grozi olik. Val, ki nas izplakne iznad površja zemlje, je večji, nego ta, ki je izplaknil s sveta s pudrom posute peruke ter prednje dele ženske oprave. Resnica, tudi onim ljudem, ko so ginili, se je dozdevalo, da ob enem z njimi gine tudi olika.

Med tem kako prijetno je sedeti časih v topli, mesečni noči na terasi in razgovarjati se s šepetajočim glasom o umetnosti, književnosti, ljubezni in ženskah in pri tem zreti na obraz osvetljen od srebrnega bleska, poln obraz take ženske, kakor je gospa Davisova.

Dne 10. suša.

Gore, skale in stolpi se sorazmerno, kakor se oddaljujemo od njih, pokrivajo z višnjevkasto meglo. Zapazil sem, da se nahaja neke posebne vrste duševna megla, ki nam takisto zakriva oddaljene osebe. Smrt ni ničesar drugega nego oddaljenje, toda tako neizmerno, da bitja, bodisi tudi najljubša, pogreznena va-njo, izgubljajo stopnjema svojo istinitost, da postajajo višnjevkasta, in se končno spremene v nekeke drage sence. To je razumel tudi oni grški genij, ki je zakril z množico senc elizejsko polje. Vendar pa nočem zlorabiti teh otožnih primer, ker sem namenjen pisati o Angelici.

Trdno sem prepričan, da se moji občutki do nje niso zmanjšali, ali vendar je ona zame nekako višnjevkasta in manj realna nego je bila v Ploševu. Ne začutim je neposredno z občutki. V primeri z občutki,

kakoršne sem gojil do nje v Ploševu, mi je ostala v spominu bolj kakor ljubljena duša, ali nekoliko manj kakor zaželjena ženska. Ali je to bolje ali slabše? Radi tega obzira bolje, kajti zaželjena ženska bi mi utegnila biti celo gospa Davisova; na drugi strani pa, kdo vendar ve, ali morda ni to jedini razlog, radi katerega še nisem pisal doslej nikakega pisma Angelici? Brezdvomno, ta poluobraz gospe Davisove, ki mi ne more izginiti izpred oči, napravlja le preminljiv vtis, ki ostane brez pomena. Kajpada, kadar primerjam ti dve ženski, se moja naklonjenost do one deklice označuje v nekem ganutju, a navlic temu sem jo pustil v negotovosti in pikrem pričakovanju. Danes je oče pisal teti ter jo pomiril zastra svojega zdravlja, jaz sem le pripisal nekoliko besed, s katerimi sem pozdravil Angelico in njeno mater. V tem pripisu zares nisem mogel več povedati, toda mogoče mi je bilo njima naznaniti, da kmalu napišem sam obširnejše pismo. Taka obljuba bi bila balzam za Angelico in za starejši gospe. Nisem storil niti tega, ker nisem mogel. Danes je zopet zame dan odtoka. Veselje do življenja in zaupanje v prihodnost sta se umaknila, hej, tje kaj do roba obzarja, tako daleč, da ju ni mogoče doledati, in v morju se vidi le suho in peščeno dno. Ne morem nasprotovati mislim, da se smem ženiti z Angelico le v tem slučaju, ako bom docela prepričan, da bo ta najina zveza obenem čin obojestranske sreče. Ne morem pa ga tudi predstaviti drugače Angelici; ako na le storim to, jo prevarim, še predno nama s štolo povijejo roke, kajti te vere ni v meni samem, marveč je nasprotno le obup nad življenjem sploh ter neveselje do njega.

Njej ni prijetno v tem pričakovanju in negotovosti, toda meni je še huje, in sicer tem huje, čim bolj jo ljubim.

V „Rdečem Praporju“ se je zaletel znani Kopač po stari navadi tudi v g. Gabrščeka, dasi ni imel nič opraviti s poročilom o shodu visokošolcev v Nabrežini; očitno je pač, da je poteklo poročilo i. p. resa udeležence. Toda je že tako pri klerikalcih in soc. demokratih, da udarjajo po osebah jako radi, ker pač nimajo argumentov, da bi podprli z njimi svoja izvajanja. In pa jako radi so razžaljeni. Ti ljudje mečejo okoli sebe s sleparji, lopovi, udrihajo na levo in desno, žalijo, zaničujejo in lažejo, meneč, da jim ne sme nikdo vrniti z jednako mero. Če jim kaj rečeš, te jih imenuješ na napade s pravim imenom, so pa strašno razžaljeni. In takega razžaljenca igra tudi Kopač z zadnjem „Rd. praporju“. Ne moremo pač pomagati, če se mu je povedalo od strani udeležencev to, kar je zaslužilo. Kaj misli, da bo psoval in zavijal resnico — v odgovor bomo pa lepo molčali ter se tresli pred Kopačem? Kje ste z glavo? — Kopač je prava nesreča za soc. dem. stranko, ker ustvarja le jezo in srd do vsakega človeka, ki ni ves rdeče barvan. Le s takim namenom hodi tudi na shode; tam se razkoraci pa vdarja na levo in desno, ne pove pa nič pametnega. Naravnost čbžalovati je, da zgublja delavstvo čas s Kopačevimi frazami, ko bi ga lahko porabilo v boljše namene, kakor je tudi obžalovati, da gledajo le sovražnika v vsakem drugem človeku, ki ne stoji v njihovih vrstah. To je napačna pot, to ne pelje v rešitev delavskega vprašanja. Da pa je tako, temu je kriv največ frazasti Kopač. Delavska stranka bi bila lahko lepa stranka, ki bi kaj veljala, tako pa jo držijo pokoncu le Kopačeve fraze in srd. Popolnoma vpoštevamo težko stanje delavca, ali vpoštevamo pa tudi, da Kopač vede delavstvo proč od pravega reševanja delavskega vprašanja. Zato pa se tudi vsaka reč, če se kaj doseže, doseže le z grda, ker se že prične z grda. Pravih trajnih rezultatov ni, takih pa tudi Kopač ne doseže, ni mož za to, ker nima smisla za drugo nego le za zabavljanje! — Kar se tiče končno časnikarskih lopovov in s....., pa mu svetujemo, naj čita pazljivo par stevilk „Rd. prap.“ ter naj hladno presodi javno delovanje nekaterih soc. dem., pa bo videl, kje so doma take vrste ljudje.

Is Mirna nam poročajo, da je vspela veselica čevljarjev dne 18. t. m. prav dobro. Zahvaljujejo se vsem udeležnikom, zlasti pevskemu zboru iz Dol. Vrtojbe, ki je sodeloval pri veselici z dvema točkama; petje tega zbora je splošno ugajalo. Naznanjen je bil tudi nastop biljenskih pevcev, ali ti so bili „zadržani“. Zahvaljujejo se tudi g. Moleku v Gorici, ki se je mnogo trudil z igro, da je skontala tako lepo, ter tudi sam sodeloval. Gmotni vspanje veselice je dovoljen. Zahvaljujejo se tudi pevovodji, da je mladi pevski zbor tako lepo izvežbal.

Požar v Skriljah. — V Skriljah na Vipavskem je uničil požar hiši M. Rustije in M. Hvaliča, zgorele je tudi pohištvo, gospo-

darsko orodje in 75 kvintalov sena. Škoda znaša okoli 2000 K, pa je krita z zavarovanjem. Ogenj je nastal v seniku Rustijevem.

O sadni razstavi v Radovljici nam poročajo, da je lepa in zanimiva ter da vsak dan dohaja mnogo krasnega sadja iz raznih krajev. Iz naše dežele je razstavljenega več sadja iz Dornberga in Prvačine.

Tatu prijel. — Včeraj zjutraj je policija preiskala stanovanje čuvaja tukajšnje trgovske in obrtne zbornice v to svrhu, da dobi pri njem reči, katere je pokradel, kakor se je samilo, njegov sorodnik Jos. Božič, trgovski pomočnik v Trstu v trgovini Al. Fabrisa v ulici V. Bellini. Preiskava je imela uspeh, ker so našli v stanovanju in pod streho raznih drobnih reči za 500—600 K. Odnešene reči so vredne baje okoli 1000 K. Božiča so zaprli, tatvino je obstal.

Protep in tatvina. — V nedeljo zvečer so se spri v neki „hiši“ pod Kostanjevico vojači in laški delavci. Neki laški delavec je potegnil samokres, vojak pa bajonet. Laški delavec iz kraljestva je bil ranjen na glavi, potem pa je zbežal. Vojake je spravila patrulja v vojašnico, navzoči redarji pa so preiskali dva mladenca, ko sta odhajala iz „hiše“, ker sta imela žepe malce preveč polne. Našli so v žepih vilice in nože, katere sta ukradla v kuhinji. Na policiji so ju zaslislali, potem pa pustili na svobodo; seveda prideta pred sodnijo.

Ispred sodnije. — Ivan Gorjup iz Čepovana je hotel s silo dobiti denar od neke Ane Kovarčičeve. Prisodili so mu 6 mesecev ječe s trdim ležiščem na mesec. — Fr. Moratti, 18 let star, iz Malisane pri laškem Vidmu, je bil obtožen, da je ukradel dinamit ter druge razstrelilne snovi v Dolginjvi pri delu na novi železnici; dobil je 1 mesec ostrega zapora. — Ant. Pontin iz Rude v Furlaniji sedi v kaznilnici v Gradišču ob Soči; tam je zalil cesarja ter dobil za to eno leto hude ječe.

Osem dni zapora sta dobila od policije voznika Fr. Spacal in J. Duden, ker sta zažgala oblanje pod konjema, da bi ju tako prisilila, potegniti težak voz.

Prisno ljubljansko kisló zelje, repo in krompir ima na prodaj v vsaki količini N. Terškan v Ljubljani, Hradeckijevo predmestje št. 23. Več glej oglas.

Pozor! Samo „Templjev vrelec“ in „Styria“-vrelec sta kot Rogaska kislá voda postavno zavarovana! Vse druge izdelke, kateri nimajo znamenja „Templjev vrelec“ ali „Styria“-vrelec“, kljub temu se pa kot Rogaski prodajajo, naj se zavrata. **Deželno oskrbníštvo Rogaskih kislíh vrelcov.** Zaloga na debelo pri A. Jeretiču v Gorici.

Naznanilo.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem si nabavil **novi voz (žardinero)**, s kojim bom vozil v St. Peter k vlaku na Ajdovščino ob 2.22 in dovažal k „Zvezdi“ v Gorico vsaki ponedeljek in četrtek zjutraj ob 7.29, ko pride vlak iz Ajdovščine. — Cena vožnje 25 vin. Voziti začne 3. oktobra 1904.

Za obilo udeležbo se priporoča

Vinko Spazzapan

pri „Zlati zvezdi“ trg sv. Antona.

Vojna med Rusi in Japonci.

Maršal Ojama

je ukazal, kakor se poročila iz Mukdena, prodirati na vseh črtah. On misli namreč, da ima dovolj čet, da bo mogel obkrožiti Ruse ali jih v odprti bitki poraziti. Rusi se umikajo v popolnem redu. Južnovostočno od Mukdena so spustili Rusi balon v zrak.

Pri Liaojangu

so imeli Rusi 520 mrtvih in ranjenih častnikov, kakor je sedaj konstatirano. Med temi častniki je 7 generalov in 45 stabnih častnikov.

O bitki pri Mukdenu

se je ugrabilo mnogo v zadnjih dneh, da poročalo se je celo že, da je že pričela bitka. Ali po merodajnih glasovih se more spustiti v bitko Kuropatkin le pri Tienlingu. Tienlig so mandžurske Termopile, tam so okoliščine za obrambo jako ugodne. Dejanjsko tudi že zbirajo Rusi velika krdela pri Tienlingu. Pri Mukdenu utegne priti le do večjih prask med predstražami.

Kurokijeva armada se nahaja v okolici Banjapuzi in Pensihu, sprednje čete marširajo proti Fusiščenu in Fulinu. Obe drugi armadi sta še pri Jantaju in premogovnikih. Proti Mukdenu maršira baje tudi general Lin-nevič s svojimi kozaki iz Vladivostoka. — Kuropatkin poroča, da je zdravstveno stanje čet dobro ter da je za mrzlimi dnevi nastopilo gorko vreme.

Port-Artur.

V Tokiu razglašajo, da so vzeli Japonci v času od 19. do 25. t. m. v drugi obrambeni črti pred Port-Arturjem 6 utrdob. Zato upajo, da trdnjave kmalu vzamejo.

Iz Tokia poročajo berlinskemu „Lokal-Anzeigerju“: O dogodkih okoli Port Arturja molče vladna poročila; vendar se govori o groznem prelivanju krvi. Neki ravnokar semkej dospel častnik oblegovalne armade ceni izgube na 30.000 mož, ranjenih in mrtvih. Na nekem mestu so Rusi zgradili površne nasipe, ki so jih imeli Japonci za novo zgrajeno vtrdbo. Ko so jo naskočili, je eksplodirala podzemska mina ter uničila en celi polk. Sicer ojačujejo Rusi zidove svojih vtrdb z jeklenimi ploščami.

Iz Tokija je prejel „Berliner Tageblatt“ tako poročilo: Vzlic napredkom, ki jim ima bilježiti japonska oblegovalna armada v zadnjem tednu pred Port Arturjem, se tukaj ne veruje, da se trdnjava tako hitro preda. Zdi se, da so Japonci na zavzetje trdnjave resignirali, odkar se ve, da ni pričakovati baltiskega brodovja v vodah vzhodno-azijskega morja do prihoda pomladi. Iz gotovih virov hoče se vedeti, da porabi general Steselj do novembra vse svoje strelivo. Japonci počakajo, da izstreli „zadnjo granato in patro-no“, kakor se je sam Steselj izrazil ter bodo se le potem naskočili trdnjavo, ako ne bo vsled srečnih slučajnosti možno prej tega storiti. Pravih stalnih utrdob ni možno vzeti z naskokom, kakor se je prej mislilo, ampak je treba prej na več krajih prestreliti zid.

Tudi se nahaja v notranjih prostorih teh vtrdb mnogo dobrih volnih prostorov, ki so pred bombami popolnoma varni, tako da so branitelji trdnjave imeli večje izgube le tedaj, kadar so šli pri različnih napadih iz trdnjave, nikdar pa, kadar so se branili za vtrdbami.

O novih napadih na Port-Artur.

Parizki „Matin“ poroča iz Petrograda, da so Japonci 23. t. m. napadli Port Artur od treh strani; eskadri admiralov Toge in Kamimure sta podpirale napad s silnim ob-streljavanjem.

Iz Daljnega došli Japonci poročajo, da je dne 19. t. m. pričel na Port Artur nov napad, ki so ga Japonci v naslednjih dneh nadaljevali. Glasom govorice so Japonci baje dosegli nekoliko uspehov. Obstreljavanje mesta je pričelo dne 19. t. m. ob 3. uri zjutraj ter je trajalo eno uro. Ob svitu so pričeli Japonci vnovič s tako silo obstreljavati mesto, kakor se nikdar poprej. Nedavno dospel težki topovi se streljali iz toček, odkoder se ni dosedaj se streljalo. Obstreljavanje je trajalo vso noč med 19. in 20. t. m.

O novih bojih okoli Port-Arturja

poročajo iz Cifu, in sicer da so vzeli Japonci od 19. do 21. t. m. več važnih pozicij. Izgubili so pri tem več tisoč mož, Japonci pravijo 3000, Rusi pa trikrat veliko. Vzeli so Japonci 3 večje in 6 neznatnejših utrdob. Če vzamejo Japonci Erlungšan, Kik-vanšan ali ičvan in Andsan, potem bo Port-Artur res v nevarnosti. Dokler pa se to ne zgodi, se še ne more govoriti o pravem padcu Port-Arturja.

Zadnje vesti.

Del Japoncev je prekoračil reko Hunho, 75 vrst od Mukdena. — Japonci neprestano naskakujejo Port-Artur. Iz ruskih virov pa ni čuti nič ne o naskokih ne o zavzetju utrdob. Novi admiral Viren ima baje nalogo ali se napotiti iz Port-Arturja v Vladivostok ali pa pogrezniti ladje? — Rusijo stane vojna vsak dan 2½ milijona rubljev?

Razgled po svetu.

Imenovanje princa Hohenlohe tržaškim namestnikom se izvrši po poročilih z Dunaja prve dni meseca oktobra.

Grozen umor v Trstu. — Redar Jakob Negode, 29 let star, je patruliral v noči na nedeljo po starem mestu v Trstu. V ulici Crosada je bilo mirno njega več mladih ljudi, oblečenih delavsko. Ker so peli, jih je redar posvaril, da ne smejo. Ali komaj je to rekel, je skočil eden iz družbe k njemu ter mu zasačil nož v levo stran vratu, mu prerezal grlo od ušesa do podbrade, potem pa ga sunil z nožem še v levo ramo. Negode je padel nezavesten v krvi na tla. Slučajno je šel tam mimo zdravnik dr. Monti, ki je konstatiral — smrt. Žena nesrečnega Negodeta se je nahajala s svojima dvema otročicema v Logatcu. Morilec je najbrže laški delavec.

Morilca so že prejeli. Imenuje se Anton Freno, laški delavec iz Trsta. Freno je star 28 let, nevaren človek, ki je bil že kaznovan ter se nahajal sedaj pod policijskim nadzor-

modroval nad svojimi zmognostmi in petintridesetimi leti svojega življenja. Jaz vem, da to ne privede k ničemur, da je to slabo — toda ne znam niti misliti.

Dne 13. sušca.

Moj oče je umrl danes proti jutru. Bolan je bil komaj nekoliko ur...

Dne 22. sušca. Peli. Villa Lavra.

Smrt je tako brezno, da čeprav vemo, da bo treba vstopiti v njo, vendar vselej, kolikokrat stopi kateri naših bližnjih in ljubljenih v njo, se nam, ki smo ostali na okrehju, razdira duša strahu, žalosti in obupa. Vse modrovanje konča na tem robu, in človek bi hotel klicati na vse grlo na pomoč, ki pa ne more priti od nikoder. Edina rešitev, edina tolažba bi bila vera, toda kdor nima te sveče, more naravnost znoreti pri misli na tako večno noč. Desetkrat na dan se mi zdi, da to ni mogoče, da ni podobno resnici in da bi bilo preveč strašno, ko bi smrt končala vse, desetkrat na dan pa tudi začutim, da je temu tako.

Dne 23. sušca.

Ko sem dospel iz Ploševa, sem našel očeta v tako dobrem stanju, da mi niti ni prišlo v glavo, da bi mogel biti konec že tako blizu. In kake čudne ovinke krije v sebi človeška narava! Bog vedi, da ko sem ga našel skoro zdravega, sem bil tega odkritosrečno in presrečno vesel, ali vendar, ker sem si bil potoma že vtepel v glavo, da je on na vsak način že mrtev, ker sem ga že videl v duhu sredi sveč in samega sebe klečečega ob njegovi krsti, sem začutil v sebi nekako razočaranje. Danes pa mi je spomin na to postal grenak ter me nadleguje kakor grizenje vesti.

Kako zelo nesrečen je človek, čegar srce in duša sta izgubili iskrenost! Evo, nič manj grenek, nič manj

podoben očitjanju vesti, je zame spomin, da ko je oče umiral, sta bivala v meni dva človeka: eden sin, ki je čutil odkritosrečno žalost ter si grizel prste, da bi s tem potlačil ihtenje, in drugi modrijan, ki je raziskoval psihologijo smrti. Skratka, jaz sem neizrekljivo nesrečen, ker je tudi moja narava nesrečna.

Oče je umiral pri polni zavesti. V soboto zvečer se je počutil nekoliko slabše. Poslal sem po zdravnika, da bi ga imel za vsak slučaj pri roki. Ta je zapisal neko zdravilo, radi katerega se je jel oče ž njim takoj pričakati ter mu dokazovati, da to sredstvo more samo pospešiti napad. Zdravnik me je pomiril, rekoč, da pri bolniku, ki ga je že enkrat zadela kap, nikdar ne more vedeti, če ne pride drugi — ali on si vendar nikakor ne misli, da bi nevarnost mogla biti nagla — ter misli, da more oče preživeti še celo nekoliko let. O teh nekih letih je povedal tudi očetu, ki je na to mahnil z roko ter dejal: »Bomo videli!« Ker je pa vse svoje življenje imel navado, pričakati se z zdravniki in dokazovati ničevnost medicine, si nisem gnal tega k srcu. Med tem pa, okoli desetih, ko smo baš pili čaj, se je nakrat vspel po koncu in zaklical: »Leon, stopi hitro k meni!...«

Za četrte ure pozneje je že ležal v postelji in čez eno uro je pričelo umiranje.

Dne 24. sušca.

Prepričal sem se, da si človek do poslednje ure ohrani vse znake svojega značaja in celo svojo originalnost. Evo, oče je v vsej tej svečani veljavnosti misli, kakoršno daje bližanje smrti, kazal še nekako zadovoljnost radi tega, da se je zdravnik zmotil, ne pa on — in da je bila njegova nezaupnost do medicine opravičena. Slišal sem to, kar je govoril v poslednjih urah in vrhu tega čital še misli njegovega

lica. Bilo je čitati v njih, kako se je prilagodil važnosti tega trenutka, bilo je opaziti radovednost, kakošno je neki to drugo življenje, niti sence kakega dvoma o tem, da bi ga sploh ne bilo — nasprotno pa nekoliko nemira, ali ga ondi dobro sprejmejo, združenega z neko nevednostjo ali bolje: naivno gotovostjo, da ga ne sprejmejo tako, kakor kogar si bodi. Jaz ne bom umiral tako, ker nimam takih temeljev življenja, ki bi mi zadoščevali celo ob smrtni uri. Oče se je poslavljaj od tega sveta z globoko vero in s kesom pravega kristjana. V trenutku, ko je sprejel najsvetejši zakrament, je bil tako častljiv in naravnost svet, da mi njegova slika ostane vedno v spominu.

Kako ničev, kako reven se mi kaže moj skepticizem v primeri s to veliko močjo vere, ki še močnejše, nego ljubezen, zna slaviti zmago nad smrtjo, in to prav v trenutku, ko ti ugaša življenje. Po prejemu sv. obhajila in poslednjega maziljenja, je bil oče ne navadno ganjen. Prijel me je močno, skoro krčevito, za roko, in ni je pustil, kakor bi se hotel oprijeti življenja. Toda, tega ni storil iz strahu, kajti ni se bal ničesar — čez trenutek sem zapazil, da so njegove oči, uprte neprestano vame, postale nepremične in kalne, in da mu je čelo pokrivala rosa, lice mu je čimdalje bolj bledelo. Odprl je nekolikokrat usta, kakor bi hotel sapo — vzdihnil globoko poslednjikrat in — umrl.

(Dalje pride.)

stvom ter ni smel po 9. uri zvečer biti na cesti. Radi tega ga je bil Negode pred kratkim aretirani, in takrat je že rekel Freno, da se bo maščeval. Freno je tekel po storjenem zločinu ter se vstavil v neki kavarni, kjer si je opral rano na roki, ki jo je dobil v borbi z redarjem. Kakor je povedal Freno sam, je hotel redar vzeti sabljo iz nožnice, ko je skočil on nanj, Freno ga je sunil z nožem v prsi, pri tem sta se oklenila drug drugega ter padla na tla. Pri tem se je Freno z lastnim nožem ranil v levo roko. Na to je prenehal vrst Negodetu. — Šel je k nekemu prijatelju, da mu posodi kaj denarja. Ta mu je dal 60 vin. Potem je pobegnil iz Trsta, se peljal z nekim kmetom na vozu, potem pa krenil v Izolo, kjer je šel k zdravniku po pomoč. Ko se je hotel tam odpotiti, so ga aretirali ter pripeljali v Trst. Nesrečni Negode je doma iz Logatca, redar je bil 4 leta, visok mož in eden najmočnejših med redarji.

Pogreb Negodeta je bil jako impozanten. Udeležil se ga je pol. ravnatelj Busich, dvorni svetnik Schwarz, mnogo častnikov, veliko število redarjev, svirala je vojaška godba, za pogrebom je šlo mnogo občinstva.

Za glagolico. — Iz Zagreba poročajo, da so se tudi duhovniki, zbrani na dekanijski konferenci v Pakracu 24. t. m., soglasno izrekli za to, da se uvede na Hrvaškem zopet staroslovenski jezik v službi božji. — Pa na Slovenskem?

Lakota ročila Napoleona. — Dne 5. jan. 1791. se je drsalo na ledu v trdnjavi Auxonne 5 častnikov tamkajšnje garnizije. Kar je rekel eden izmed njih: Jaz grem domov, sem lačen. Ostani še pol ure, so mu prigovarjali tovariši, potem te spremimo. Ali oni se je branil, rekoč, da je preveč lačen. Potem je odšel. Drugi stitje so se drsali naprej, kar se je led razpčel in vsi stitje so utonili. Oni, ki ga je gnal domov lačni želedec, je bil Napoleon Bonaparte, poznejši veliki francoski cesar.

Prvi kongres jugoslovanske omladine. — Minoli terek, dne 20. t. m., je bil odprt prvi jugoslovanski dijaški kongres. Za predsednika je bil izvoljen Slovenec Žerjav. Podpredsednik Hrvat Križman je prečital resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Resolucija se glasi: Srbska, bolgarska, hrvatska in slovenska omladina, zbrana na prvem jugoslovanskem kongresu, hoče osredotočiti svoje delovanje na kulturno edinstvo Jugoslovancev in pozivlja vse posvetne institucije — književnike in umetnike jugoslovanskih narodov, da posvetijo vse svoje delovanje vzajemnosti in edinstvu Jugoslovancev.

Na to so sledila poročila o gospodarskih razmerah Jugoslovancev. O slovenskih deželah je poročal Žerjav, o hrvaških Beniger, o bolgarskih Misjakov in o srbskih pa Jovanović.

V seji, ki se je vršila na to, je Križman povdarjal potrebo, da bi zahteve enega naroda podpirali tudi ostali jugoslovanski narodi ter je podal obsirno sliko današnjega položaja Jugoslovancev tako o hrvaškem šolstvu v Istri, o srbskem v južni Ogrski, o reprociteti zagrebskega vseučilišča itd. Na to je bil izbran odsek, ki naj bi izvel vse resolucije, vsprejete na kongresu. Na to je bil kongres zaključen. — Umetniki in književniki, zbrani v Belemgradu, so sklenili izdati jugoslovanski Almanah. V to svrhu je bil izvoljen poseben odsek.

Samomor župnika in njegove ljubice. — Iz Trpnja v Dalmaciji poročajo o samomoru župnika Nikole Kunića in mlade poročene Dome Cibilić, katere mož se nahaja v New-Orleansu. Župnik, mlad duhovnik iz Janjine, je bil v nedeljo 8 dnij v Dubi ter se je vrnil zvečer domov v Dolno Vručico. Po večerji je šel spat, kakor navadno. V ponedeljek je bila soba prazna, župnika nikjer. Izginil je bil, z njim pa je bila izginila tudi imenovana žena Doma Cibilić, mati dveh otročičkov. Iskali so ju in iskali, ali zaman, slednjic so ju našli v sredo popoldne mrtva v objemu ob Dimli. Poleg njiju je ležal kozarec in stekleničica, iz katere sta pila strup. Pri župniku so našli zlato uro, ki je še sla, samokres, 200 K in pismo s svinčnikom napisano na zdravniku iz Trpnja; v pismu ostavlja 200 K za pogreb s prošnjo, da naj se ju pokoplje kjerkoli ali skupno, ter doktor naj jih nikari ne raztelesi. Žena je bila nozeča. Bala sta se posledic. Ta dohodek je vzbudil veliko senzacijo na celem Polvotoku. Kunić je bil dober človek, ki je nosil prisiljen duhovniško službo. Starši so ga prisilili. Zaljubljen je bil že poprej v Domo in ona v njega. Sedaj sta skupaj umrla.

Iz Odese poročajo, da je bil 21. t. m. zjutraj napaden mestni glavar general Neidhard, ko se je sprehajal s carjevim pribočnikom knezom Obolenskim. — Neki 19 letni mladenič je streljal nanj iz revolverja, a ga ni zadel. Ko je napadalec hotel se enkrat ustreliti, mu je knez Obolenski izbil iz rok revolver. Napadovalec je imel tudi bodalce, s katerim je Neidhardta lahko ranil na roki.

„Sveta vojna!“ — Dopisnik „Novoje Vremja“ v Kijaku piše svojemu listu o gibanju, ki je nastalo med Mongoli v Srednji Aziji. V Mongoliji je navada, da se zbirajo v Urgi, največjem mestu one pešene pokrajine, vsako leto božjepotniki, kajti Urga je za budistične Mongole nekaka Meka. Verniki, katerih je večkrat nad 100.000, porabijo to priliko, da se pogovore o političnih in verskih vprašanjih. To pot je bilo na vrsti tudi tibetsko vprašanje. Sklenili so, odpotovati v središče Mongolije karavano potujočih lamov. Namen te ekspedicije je sicer neznan, toda slutijo, da se vrše priprave za sveto vojno proti osvojiteljcem Tibeta. Te vojne bi se udeleževali tudi ruski Burjati ter Mongoli in vojniki bi se raztezali celo do Kitajske in Indije. Mongoli so prepričani, da bi jim Rusija pomagala, ter se nameravajo obrniti za pomoč na carja. Oni hočejo celo središče budizma preložiti v Sibirijo. „Prijateljstvo z Mongoli“, prav dopisnik, „bi bilo za Rusijo zaščita proti Kitajski, njihovo sovraštvo bi pa Rusiji delalo mnogo težav. Angleži gredo Japoncem na roko, delajo nemire v Tibetu in v Mongoliji. Pripravljeni moramo biti na vse eventualnosti“.

Japonski običaji v vojni. — Japonci najraje tabore na prostem, toda večina v skritih gorskih pokrajinah in ne ob glavni cesti. Ob glavni cesti ostanejo le tedaj, ako zasedejo kak prelaz. S seboj imajo japonski vojaki vso hišno opravo spleteno iz slame. Armadi sledi množica žensk, ki ji kuhajo jedila in skrbje za ranjence. Japonci ne zažigajo nobenega ognja, ampak sede raje celo noč v temi. Prenosišča straziijo močne konjeniške in pehotne čete. Tudi imajo japonske čete pogosto odmor. Japonci plačujejo zelo slabo ter izdajajo že zdaj pogosto nakazila na rusko vojno odškodnino. Hiše in polja puste Japonci nepoškodovana. Onetaščenje žen je sicer prepovedano, vendar pa jim morajo Kitajci proti plačilu prepustiti gotovo število žensk. Oblastev se Japonci polaste ali jih pa podkupijo. Vse one, ki se nočejo pokoravati njihovim poveljem, Japonci takoj pomore.

Katarina Kvartič,

dipl. babica

ulica Orzoni št. 38.

Prilika!

Radi preselitve se proda:

Glasovir v najboljšem stanu tovarne J. Bösendorfer.

Žensko dvokolo, skoraj novo. — Dürkopp.

Papiga „Lori“ s kletko vred. Razne poljske priprave, ognjeglasna pumpa itd.

Naslov daje upravništvo.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča gorliške plince, potlice itd.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Korni št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-rojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

A. vd. Berini — Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo. Prodaja na drobno: K — 72, — 80, — 88, — 96, 1-04, 1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80.

Na debelo cene ugodne. Pošilja poštnino prsto na dom. Posodo se pušča kupcu de popolne vporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno. Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Prva koncesionirana delavnica z matornim obratom za fino mehaniko, fiziko, matematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd. Vpeljava strelodvodov, brzojavov, hišnih telefonov, plina in vode.

Poprave se izvršujejo hitro in po ceni.

Ivan Potočnik & A. Hügel

Gorica, za vojašnico.

Precizijska delavnica predmetov za merjenje.

Bogata zaloga

raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo in električno luč.

Posamezni deli za električno, plinovo vodno in parno vpeljavo. Pumpe, železne in kovinske cevi. Zaloga mesarskega orodja, kuhinjskih nožev, brivskih britev, škarij itd.

Razpošiljatev na deželo se izvrši hitro in po ceni.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja).

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarno „Puch“ ter drugih sistemov

Sprejemava vsako popravilo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokolo jamciva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavlja, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Josip Visintini

Mirodilnica

v Gorici

Tekališče Frana Josipa št. 6.

Edina slovenska
kleparska delavnica
v Gorici

Karol Čufer
ulica Sv. Antona št. 1

Se toplo priporoča slavn. občinstvu v mestu in na deželi za izdelovanje vseh kleparških izdelkov, kakor cevij za vodo, žlebe za poslopja, kuhinjske priprave itd. Prevzame tudi vsako popravilo po zmernih cenah. Zagotavlja točno postrežbo in pošteno delo. Izdeluje tudi zlate napise za trgovine.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ - pivo.

V zahtgi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd.

Fr. Podberšič,

autoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

Priporoča

se slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 kron in više.

Redka priložnost!

Le kratek čas!!

Radi preselitve moje prodajalne v hišo gospoda Pauletig-a, Gosposka ulica št. 10, tik hotela „Tri krone“, razprodam razno blago, samo do končane preselitve pod lastno ceno

kakor: okoli 500 zimskih in letnih blus od 1 krone naprej, razno otroške oblekce predpasnike, spodnja krila, čepice i. t. d.

Po močno znižanih cenah.

raznovrstne dežnike, solnčnike, pihalke, čipkaste ovratnike, volnene rute, razne pletenine kakor: rokavice, nogavice, jopice, Jaeger-perilo, svilene in volnene serpe, žepne robce, galoše, domače čevlje, moderce, pasove, svileno blago za bluze in okraske; nadalje razno perilo za gospode kakor: srajce, hlače, ovratnice; sport-nogavice, in jopice i. t. d. — Razno modno blago za dame in gospode.

J. Zornik, trgovina modnega blaga in perila. Gosposka ulica št. 7.

Pristno ljubljansko kisko zelje in repa

v sodčkih po

25, 50, 100 in 200 kg, v trdnih posodah; nadalje

== lep krompir ==

v vsaki količini je na prodaj pri

N. Terškan

Ljubljana, Hradeckijevo predmestje 23.

== Najnižje cene in točna razpošiljatev! ==

Najnižje cene in točna razpošiljatev!

Najnižje cene in točna razpošiljatev!

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadzorstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1903. (v kronah): Olanov 1777 z deleži K = 123.644. — Hranilne vloge 1.416.573.66. — Posojila 1.471.650.42 — Vrednost hiš 162.162.93 (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 70.125.85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Št. 1381.

Razglas.

Vedel sklepa občinskega zastopa z dne 24. t. m. razpisuje podpisano županstvo službo občinskega redarja v županiji Komen, kojemu je zajedno s to službo opravljati tudi opravila obč. obhodka in drugo.

Služba proti 3-mesečni odpovedi z letno plačo 500 K in potrebno uniformo.

Redno opremljene prošnje naj se vložijo do vstevši 9. oktobra t. l. na to županstvo, katero daje na zahtevo tudi potrebna pojasnila.

Županstvo občine Komen,

dne 25. septembra 1904.

Župan:

I. Švara.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.210.300 —
b) vplačani 405.188 —
Dana posojila 1.631.164 —
Vloge 1.203.438 —

Naznanilo.

Usojam si naznaniti slav. občinstvu, da sem otvorila v ulici Leoni št. 4

ljudsko kuhinjo

kjer točim tudi Pontigamsko pivo.

Jedi so pripravljene ob vsaki uri. Cene zmerne.

Nadeja se, da me bo slav. občinstvo podpiralo, bilježim spoštovanjem

Ipavle Alojzija.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Dolniške družbe združenih pivovarov Zaleo-Laški Trg in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštna in točna.

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za navadno leto

1905,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

Blasnikova „Velika Pratika“, katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je edinole prava, starodavna „Pratika“, katero je mn. ro let skrbno urejal rajni prvobornik Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratiko“, vsako drugo zavrnite kot nepravilo!!!

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

Tovarniška zaloga svilenega blaga

„Alla Città di Lione“

v Trstu, Piazza della Borsa št. 3. —

— Lyon, Rue de la Republique 8.

Za jesensko in zimsko dobo

je dospelo razno svileni blago, novosti za bluže in obleke, kakor tudi mične novosti iz pristnega angleškega modnega baržuna za bluže.

Posebnost: Svila dvojne širine,

gladka kakor tudi lisasta.

V zalogi ostali kosi blaga letne dobe se prodajajo po jako znižanih cenah.

Prodaja na drobno in debelo po tovarniških cenah.

Uzorci se na zahtevo pošiljajo na deželo poštne prosto.

Razprodajalcem ugodnosti.

Prodaja ledú

umetnega, zdravstven ga

Magistratna ulica št. 6

tovarne

Josipa Goriup.

